

Συνεχές Παραγωγικό Αστικό Τοπίο
μέσω
Αστικού Βελονισμού
στη
Νέα Χώρα Χανίων

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
2023

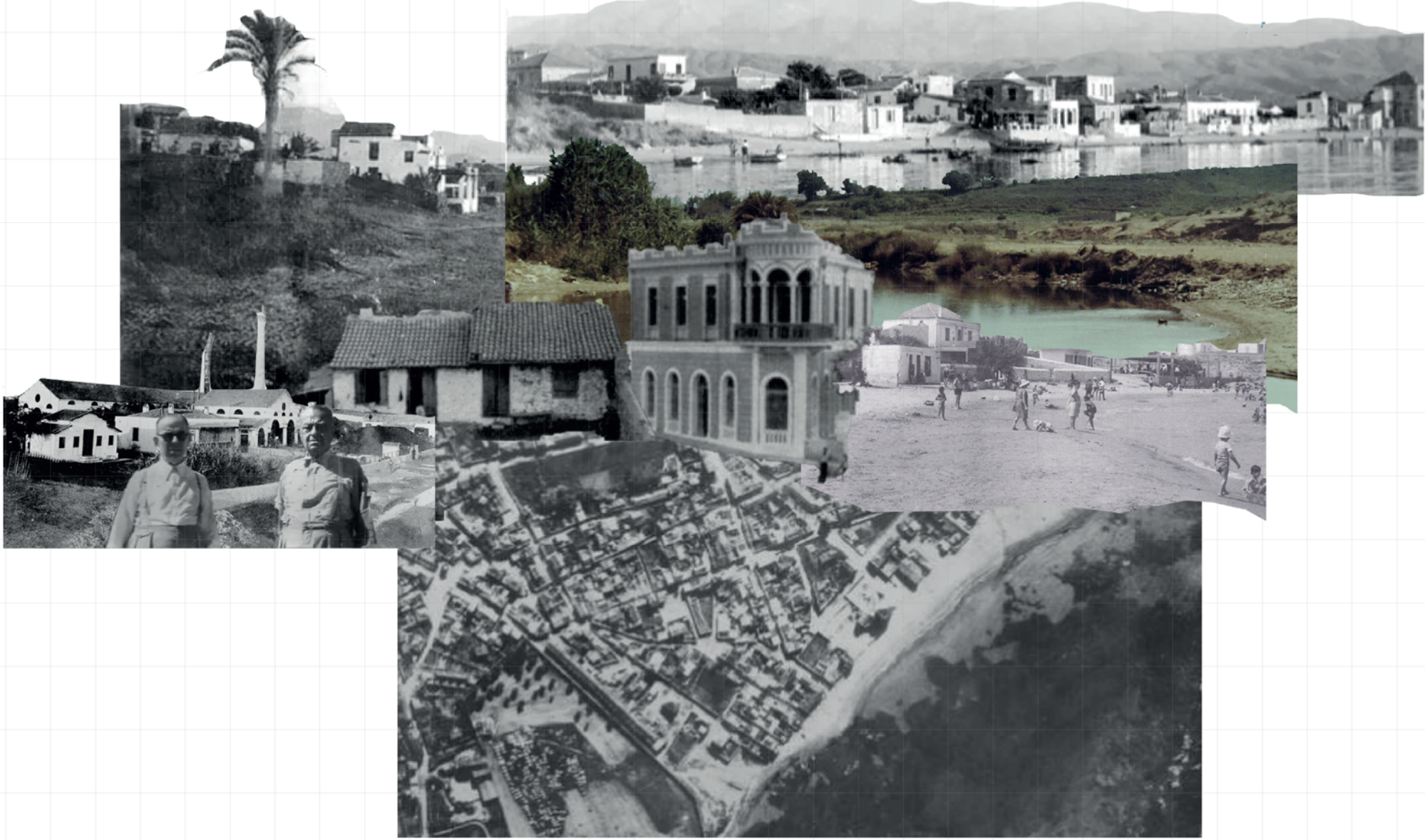
ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΚΑΡΑΜΑΝΕΑ Π.

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: ΤΖΟΜΠΑΝΑΚΗΣ Α., ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑ Δ.

[Αναγνώριση
περιοχής]

Η Νέα ή Καινούρια Χώρα βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα των Χανίων, ακριβώς έξω από το δυτικό μέρος του Ενετικού τείχους της Παλιάς Πόλης. Το όνομά της προήλθε κυρίως από το γεγονός ότι υπήρχε ένας γεωσύστατος τόπος κατοίκησης. Το βόρειο όριο της αποτελεί η θάλασσα, ενώ το δυτικό περιβάλλεται από τον ποταμό Κλαδισσό. Νότια ορίζεται από την οδό Κισσάμου και τμήμα της οδού Σκαλίδη. Στη νοτιοδυτική πλευρά του τείχους, η οδός Σκαλίδη συναντά την οδό Πειραιώς, που μαζί με τη δυτική τάφρο αποτελούν το ανατολικό όριο της συνοικίας. Η "Καινούρια Χώρα", όπως παλιότερα ονομαζόταν, αποτέλεσε την τέταρτη συνοικία που δημιουργήθηκε έξω από τα τείχη της πόλης, μετά τη Χαλέπα, το Βαρούσι, και το Κουμ Καπί. Προέκυψε κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1866, όταν μουσουλμάνοι πρόσφυγες από την ύπαιθρο του νομού Χανίων, επιζητώντας προστασία κοντά στα τείχη, εγκαταστάθηκαν στον χώρο μεταξύ του Εβραϊκού νεκροταφείου, της παλαιότερης γειτονιάς του Βαρουσίου, και των εκβολών του Κλαδισσού. Παρά το γεγονός ότι η σημερινή της μορφή είναι αποτέλεσμα οικιστικού δημιουργήματος του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα, ιστορικά ο χώρος χρονολογείται πολύ πριν από αυτήν την περίοδο. Οι κυρίαρχοι λόγοι είναι το γόνιμο έδαφος, η παρουσία υδάτων και η κοντινή απόσταση προς τα δυτικά από ασφαλείς κόλπους και εκτεταμένες παραλίες, κατάλληλες για ειρηνικές και πολεμικές δραστηριότητες. Το έδαφος της από γεωλογική άποψη είναι αμμώδες, με κόκκινο χώμα στο υπέδαφος και φερτά υλικά στην ευρύτερη περιοχή του Κλαδισσού. Το νότιο τμήμα είναι επίπεδο, ενώ το υπόλοιπο παρουσιάζει κατά τόπου χαμηλές κορυφές. Η μορφολογία και η σύσταση του εδάφους έχουν ως αποτέλεσμα το νότιο τμήμα να είναι πάντα πλούσιο σε υπόγεια νερά και η Νέα Χώρα να αποτελεί εδώ και αιώνες τον τόπο πολλών πηγαδιών

Πηγή: Η αλβρεκτος Νέα Χώρα, εκδ. Δήμος Χανίων, Χανιά 2012

Κρητική Επανάσταση (1866-1869)

η περιοχή έλαβε σταδιακά τη μορφή μιας τυπικής επαρχιακής μουσουλμανικής συνοικίας, δηλαδή ακολούθησε την ανεπίσημη μουσουλμανική αρχιτεκτονική. Σπίτια με ψηλό περίγυρο, με κατώι και ορισμένα με οντά, κτισμένα με παραδοσιακά υλικά (λάσπη και παρόλιθος). Τα σπίτια ήταν συνεχόμενα και επικοινωνούσαν μεταξύ τους με ανοίγματα για αμυντικούς λόγους

Κρητική Πολιτεία (1898-1913)

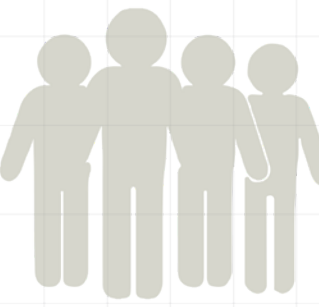
στάδιο μετεξέλιξης αναπτύσσεται αρχικά σε προάστιο και στη συνέχεια σε μια ολοκληρωμένη συνοικία αναμοιωγής πληθυσμίου (μουσουλμάνοι-χριστιανοί) 1901 : αποκτά τα πρώτα επίσημα πολεοδομικά σχέδια και χαράζονται οι νέοι δρόμοι της Στον ανατολικό χώρο της Ν. Χώρας αρχίζουν να χτίζονται τα πρώτα αστικά σπίτια

Μεσοπολέμος (1919-1940)

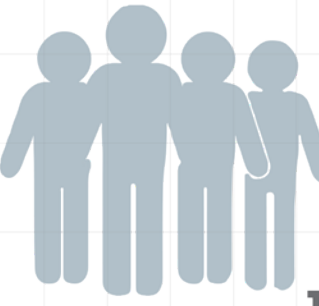
εγκαθίστανται στην περιοχή Μικρασιάτες πρόσφυγες επηρεάζεται καθοριστικά η σύνθεση του πληθυσμού και όλη η οικιστική

Γερμανική Κατοχή (1940)

Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949) σοβαρές υλικές ζημιές από τους βομβαρδισμούς μοιράστηκαν στους Μικρασιάτες οικόπεδα στην περιοχή του Βαρουσίου (ανατολικό κομμάτι Ν. Χώρας)

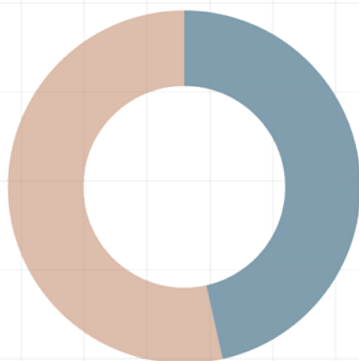
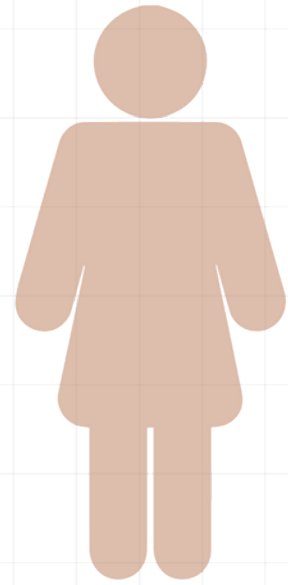

53,910
πληθυσμός Χανίων

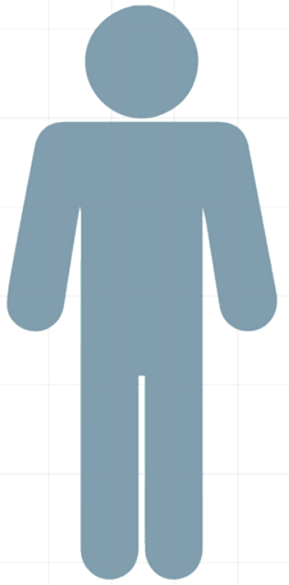

8,206
πληθυσμός Νέας Χώρας

51,96%

48,04%

53,373

53,910

8,124

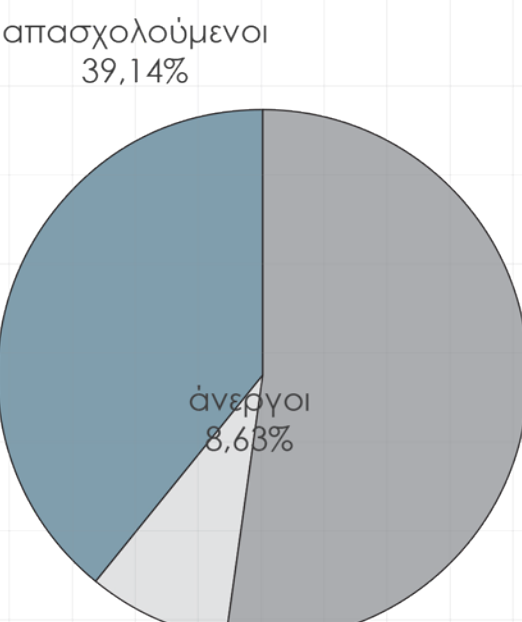

8,206

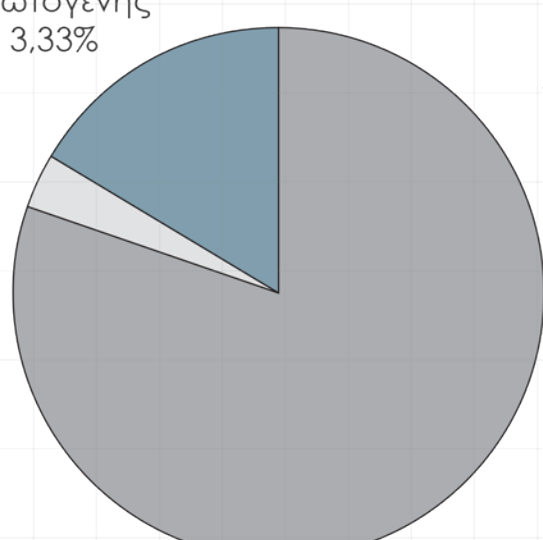

2001

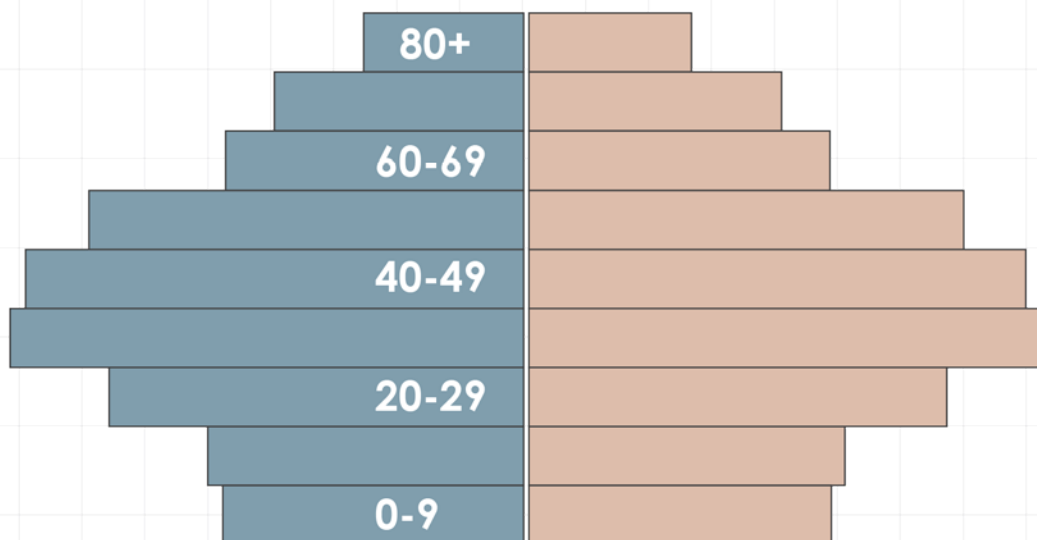
2011

ασχολία κατοίκων Νέας Χώρας

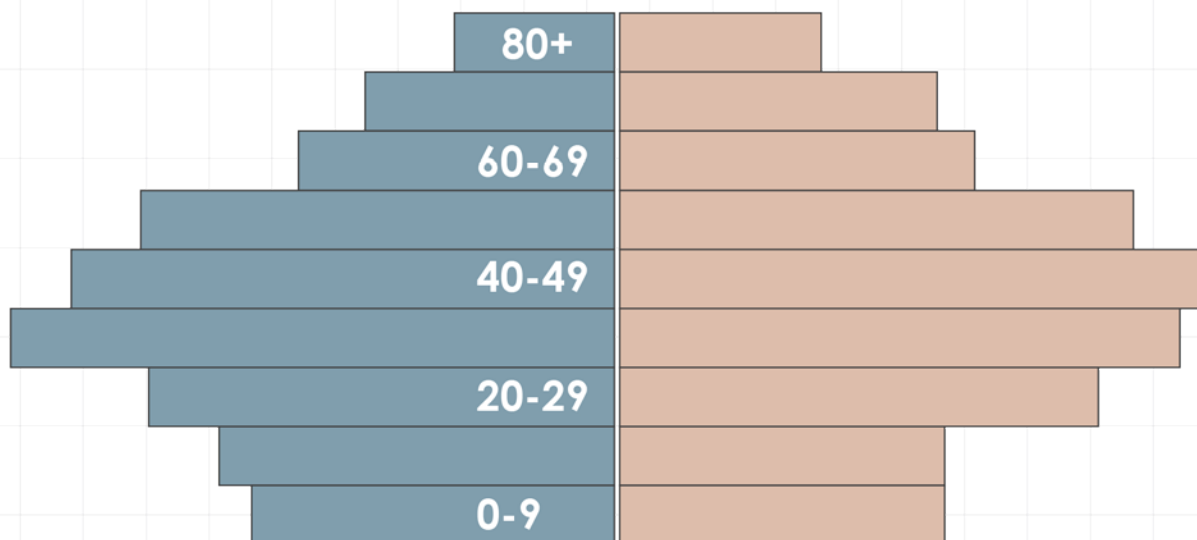

τομέας απασχόλησης
κατοίκων Νέας Χώρας

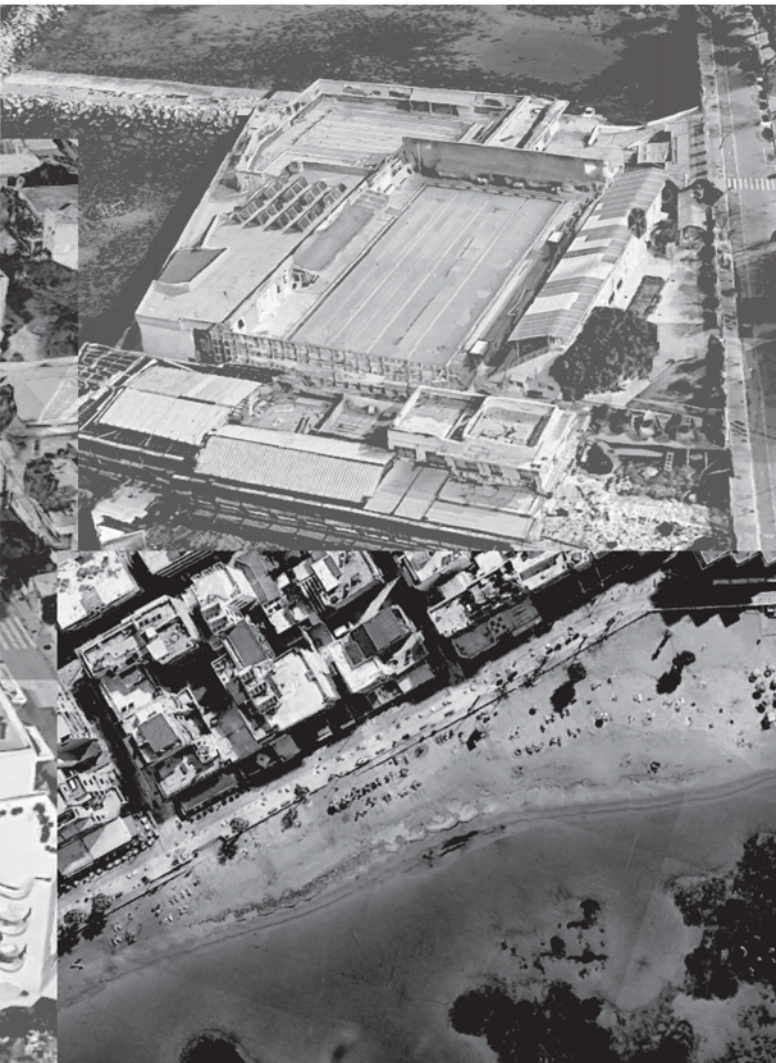
ηλικίες κατοίκων πόλης Χανίων (2011)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ηλικίες κατοίκων Νέας Χώρας (2011)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

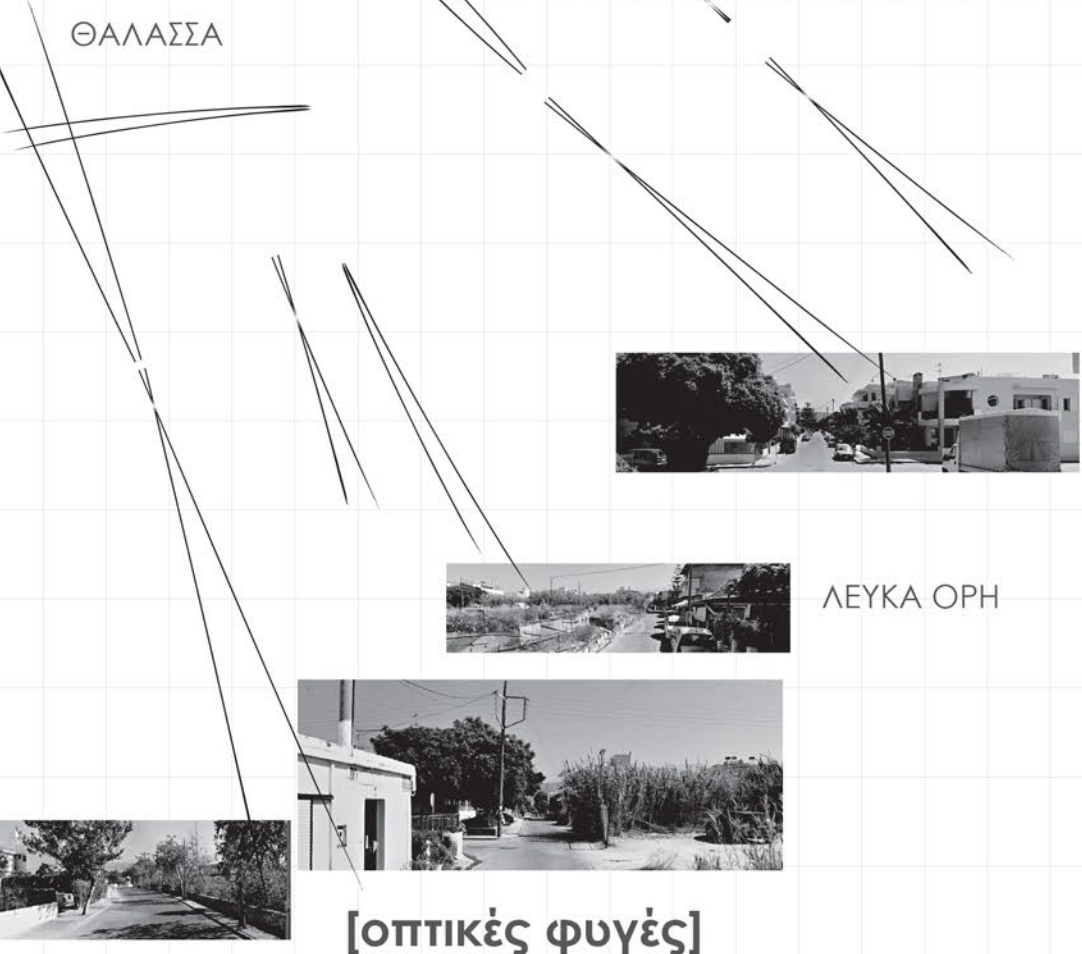
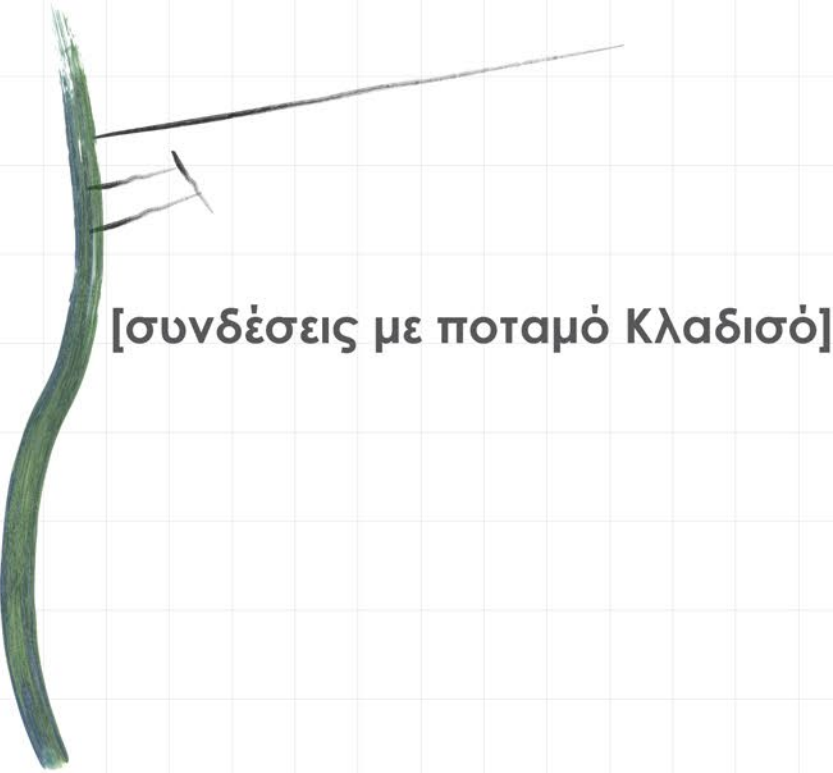
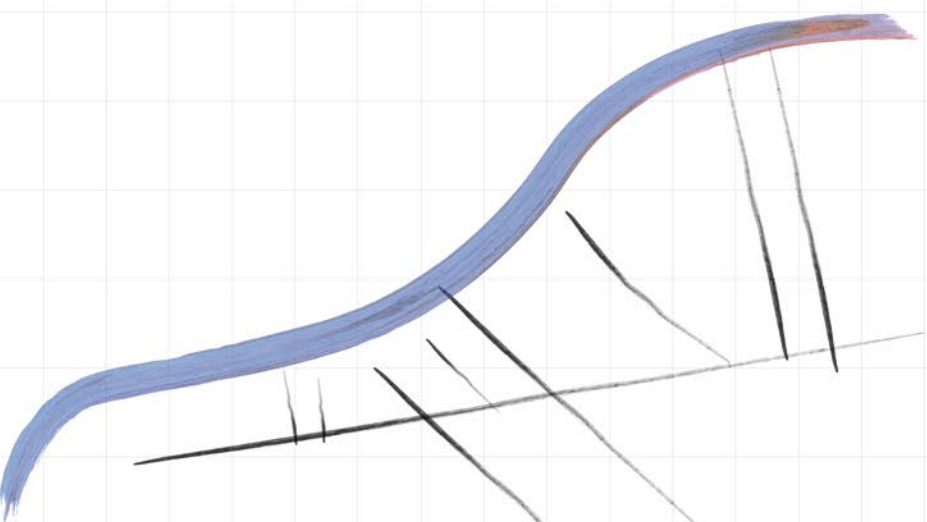

[Ανάλυση]

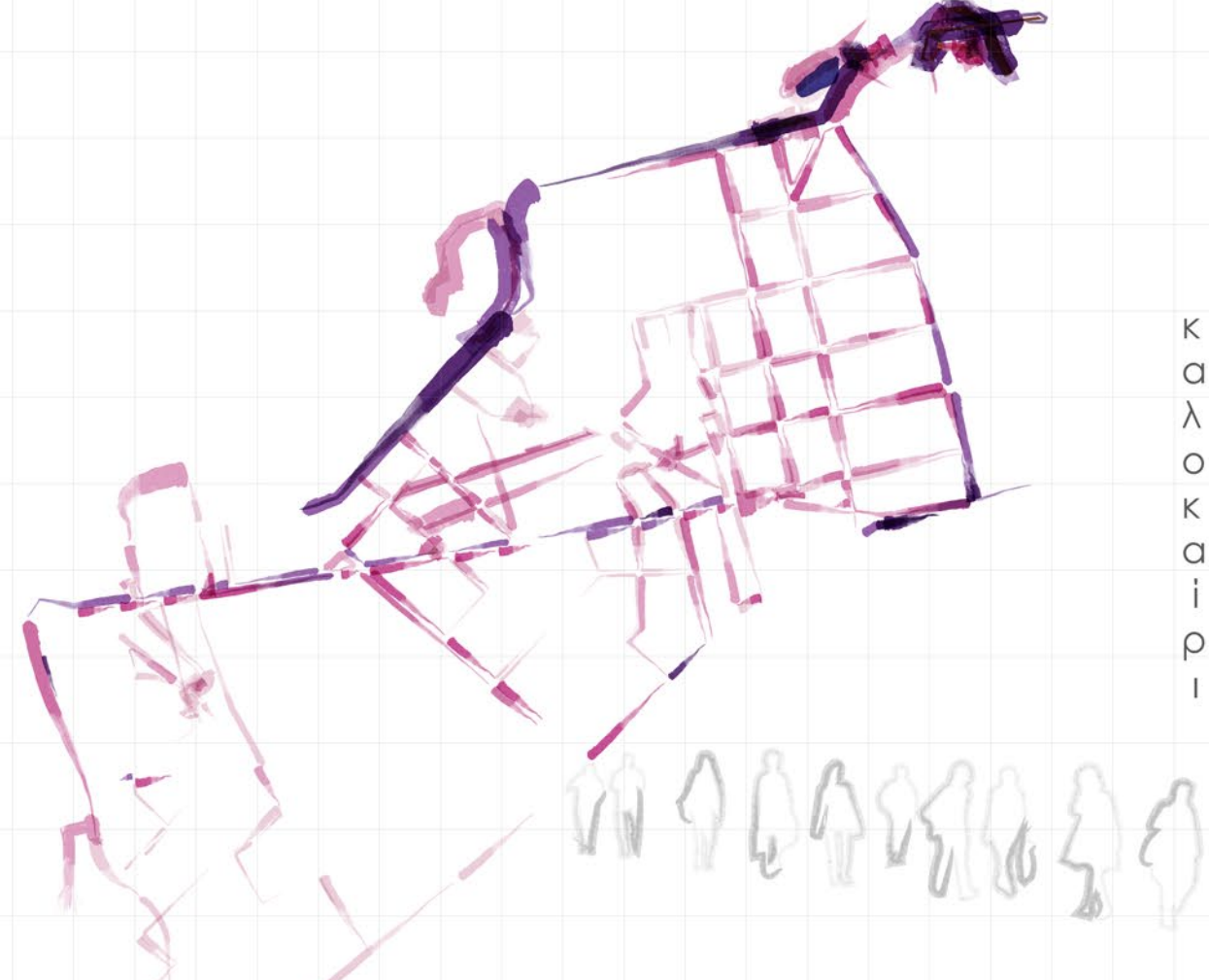
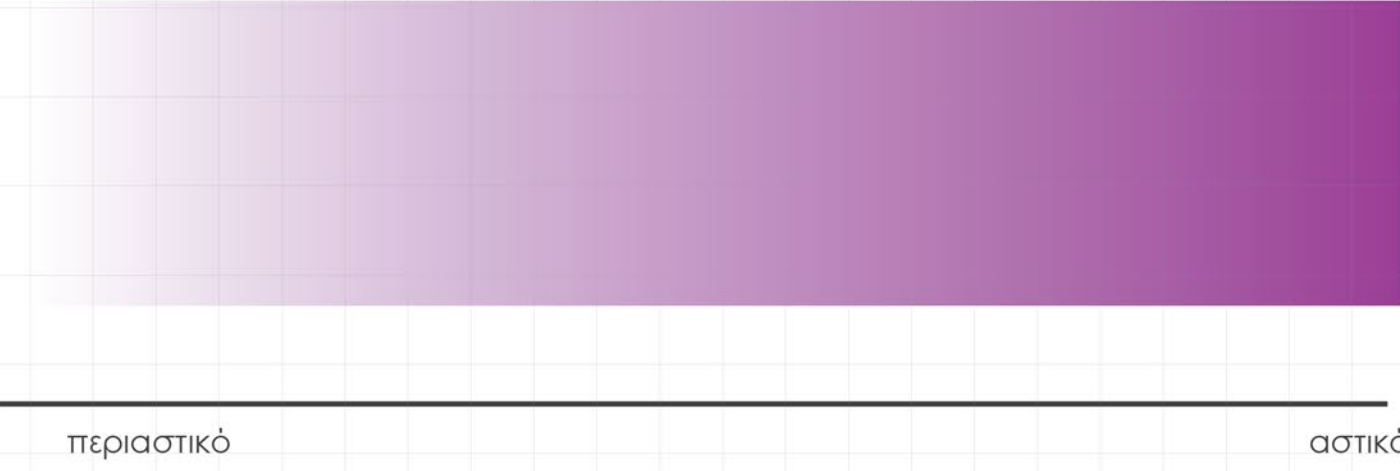
Η Νέα Χώρα χαρακτηρίζεται από τη δυναμική αλληλεπίδραση της αστικής ποικιλομορφίας και της ανισοτροπίας των εντάσεων. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από ένα μωσαϊκό πολιτιστικών επιρροών, τα οποία αντανακλούν τα ιστορικά στρώματα της ανάπτυξης της πόλης. Η ανθρώπινη δραστηριότητα, η οποία διαφέρει από χειμώνα σε καλοκαίρι λόγω της έντονης τουριστικής δραστηριότητας και οι διαφορετικές πυκνότητες συμβάλλουν σημαντικά στην ατμόσφαιρα και την αντιληπτική εμπειρία της Νέας Χώρας, καθιστώντας την ένα χωνευτήρι διαφορετικών εμπειριών. Ο παραλιακός πεζόδρομος αποτελεί ένα από τα πιο ενεργά σημεία, κυρίως το καλοκαίρι, λόγω των τουριστικών χρήσεων και των χρήσεων αναψυχής. Επίσης αστικά ενεργό δίκτυο και ένα με τις μεγαλύτερες εντάσεις ανεξαρτήτου εποχής, αποτελεί η οδός Σελίνου, η οποία αποτελεί την εμπορική ραχοκοκαλιά της Νέας Χώρας, αναμιγμένη με κατοικίες, εστίαση και υπηρεσίες. Η οδός Κισσάμου, η οποία οριοθετεί την περιοχή στο νότιο μέρος της, χαρακτηρίζεται επίσης από εμπορικές χρήσεις και υπηρεσίες, συνεπώς ανεξαρτήτα με την εποχή είναι ενεργή. Ταυτόχρονα με το παραλιακό κομμάτι, ενεργή είναι και η περιοχή του Κλαδισού, κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Αντιθέτως, το χειμώνα, οι μόνες έντονα ενεργές ζώνες είναι αυτές της οδού Σελίνου και Κισσάμου, λόγω των εμπορικών λειτουργιών, ενώ η υπόλοιπη περιοχή παραμένει ανενεργή, έχοντας στο μεγαλύτερο μέρος της χρήσεις κατοικίας. Όσον αφορά το αστικό πράσινο, οι δημόσιοι χώροι είναι ελάχιστοι (πάρκο, παραλιακό μέτωπο, παιδική χαρά, νησίδες). Από την άλλη, στο δυτικό κομμάτι της περιοχής διακρίνονται ιδιωτικές καλλιέργιες και μαλακά υλικά, συνήθως σε αχρησιμοποίητους χώρους-αλάνες, δίνοντας την αίσθηση μετάβασης από το αστικό στο περιαστικό.

[χάρτης πρασίνου]

[χρήσεις γης]

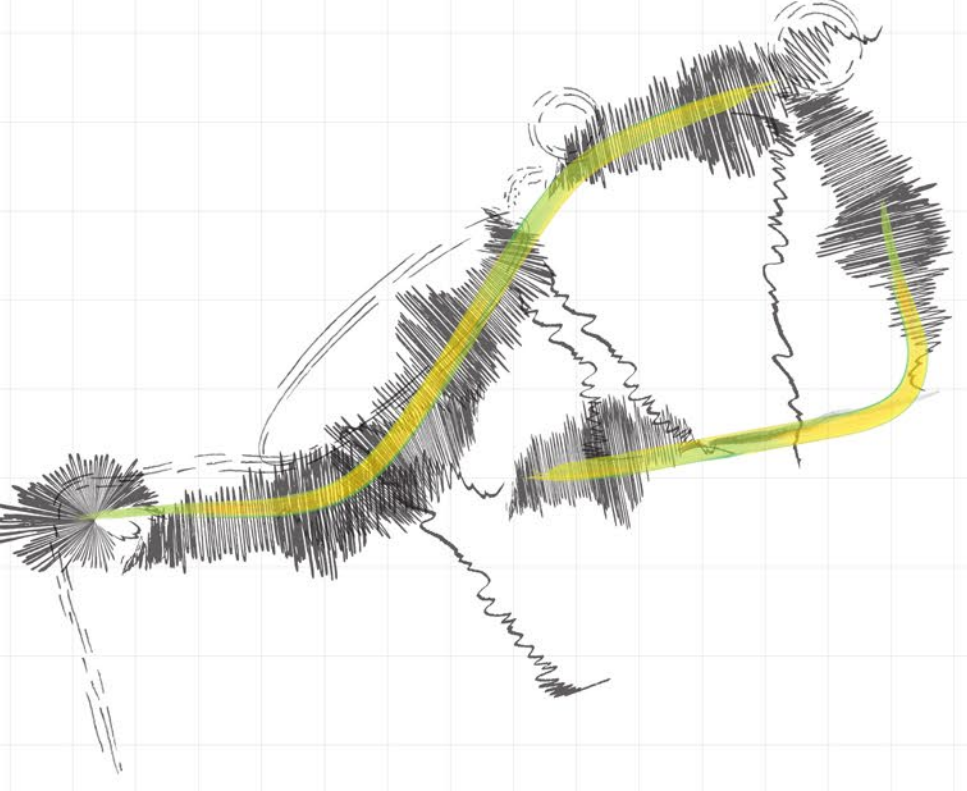
[κίνηση πεζών]

Η κίνηση των πεζών στην περιοχή ποικίλει από χειμώνα σε καλοκαίρι, λόγω του έντονου τουριστικού χαρακτήρα της περιοχής. Το καλοκαίρι η κίνηση των πεζών είναι μεγαλύτερη λόγω του μεγαλύτερου πληθυσμού που επισκέπτεται την περιοχή, και συμβαίνει κυρίως στο παραλιακό μέτωπο, στην παραρēmια ζώνη του Κλαδισού, και στις οδούς Σελίνου και Κισσάμου, οι οποίες περιλαμβάνουν εμπορικές λειτουργίες.

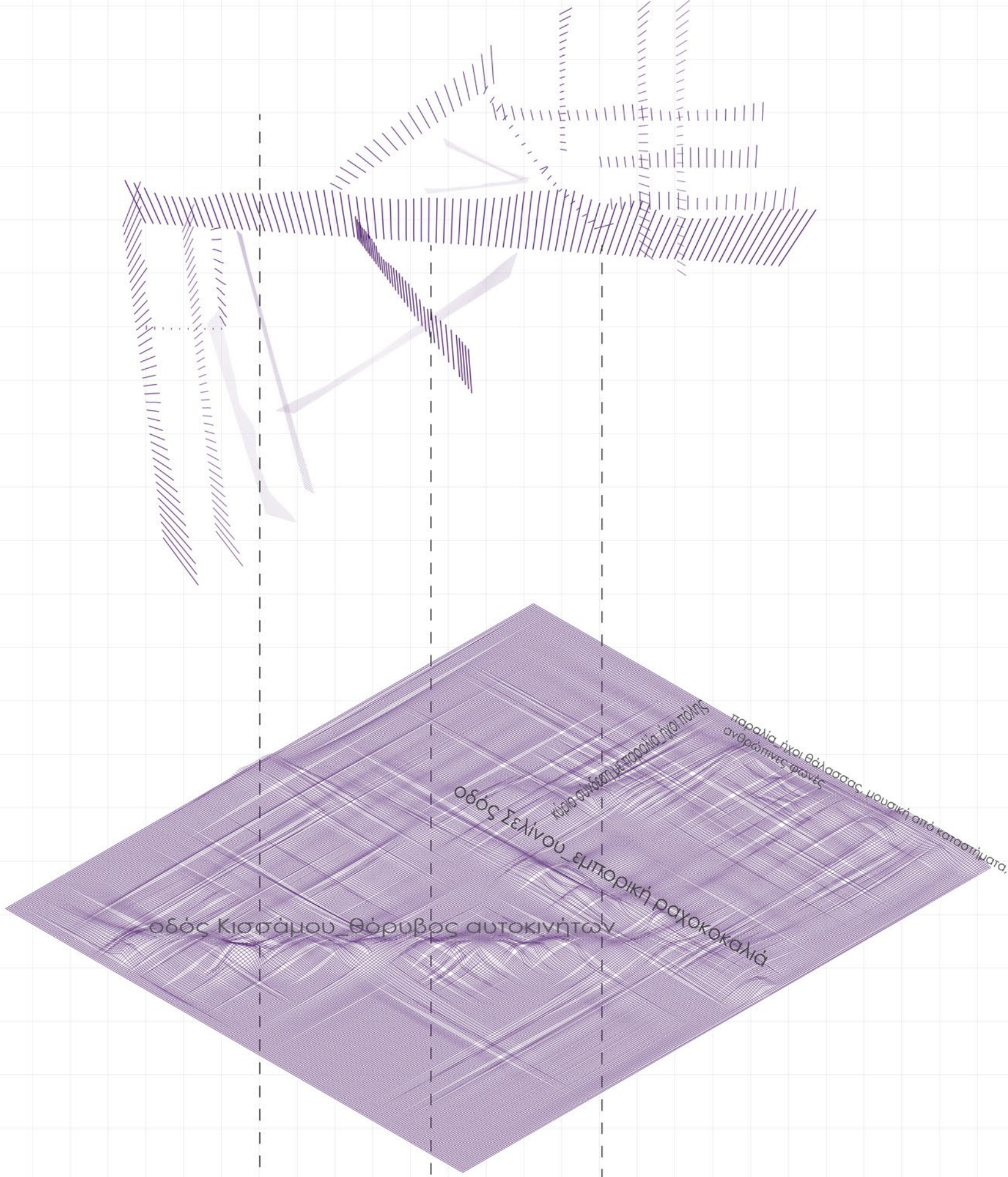
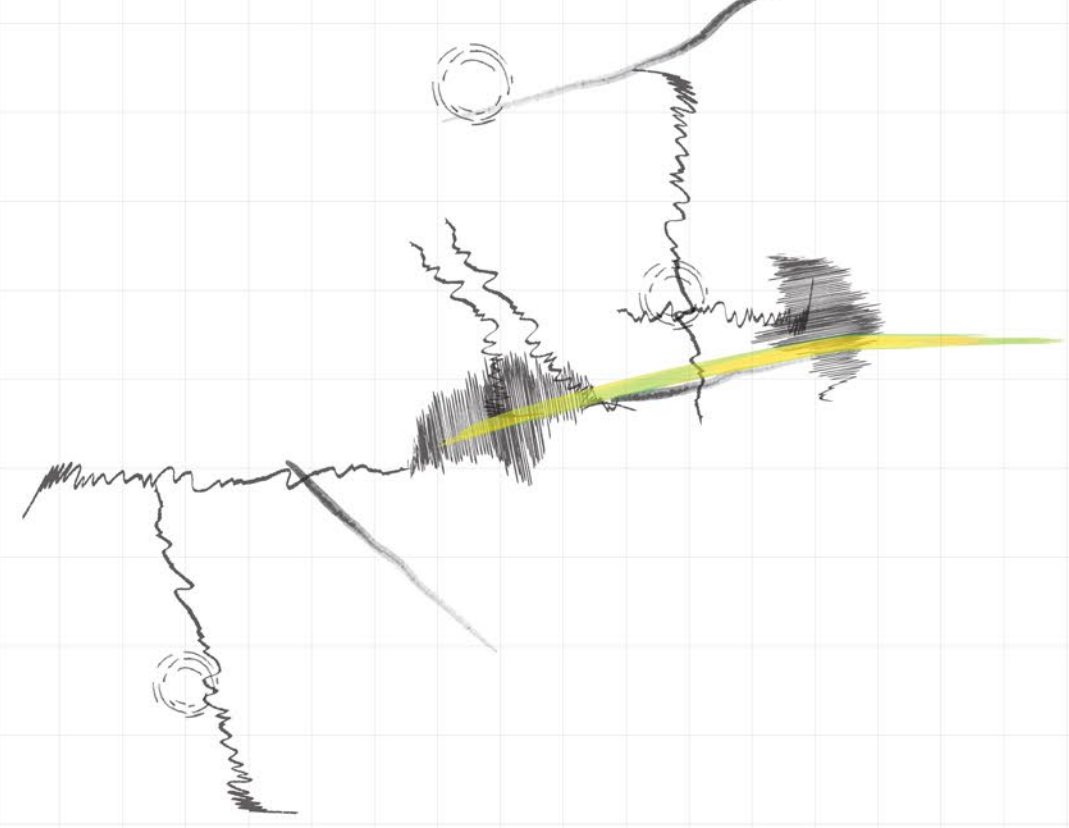
Κ Α Λ Ο Κ Α Ι Ρ Ι

Χ Ε Ι Μ Ω Ν Α Σ

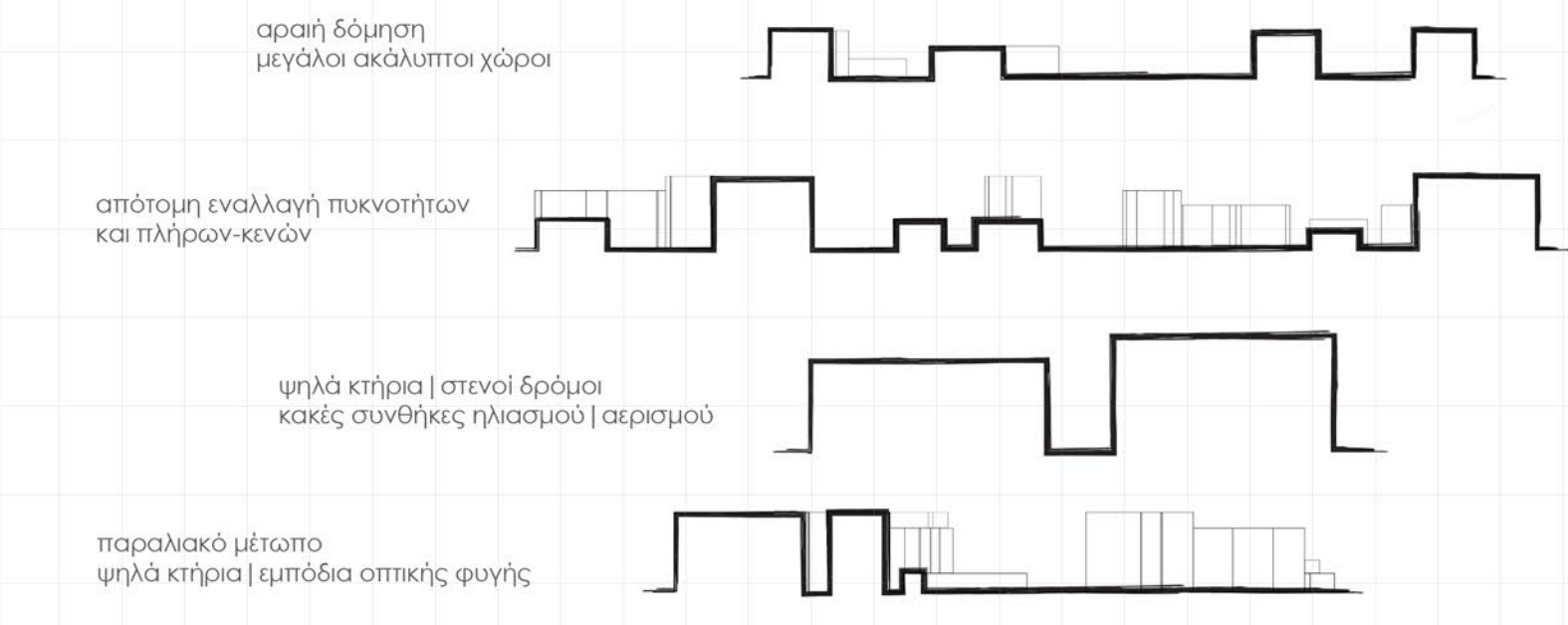
υψηλή
χαμηλή

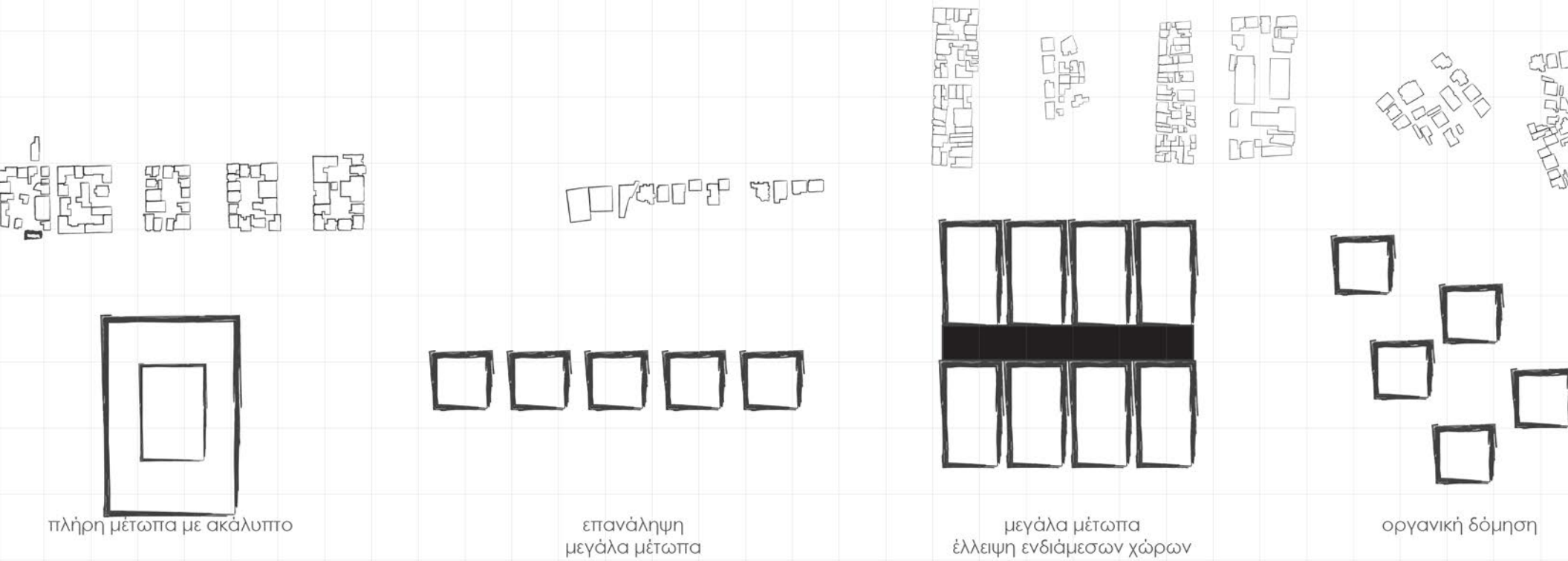
[σκέτσα εντάσεων]

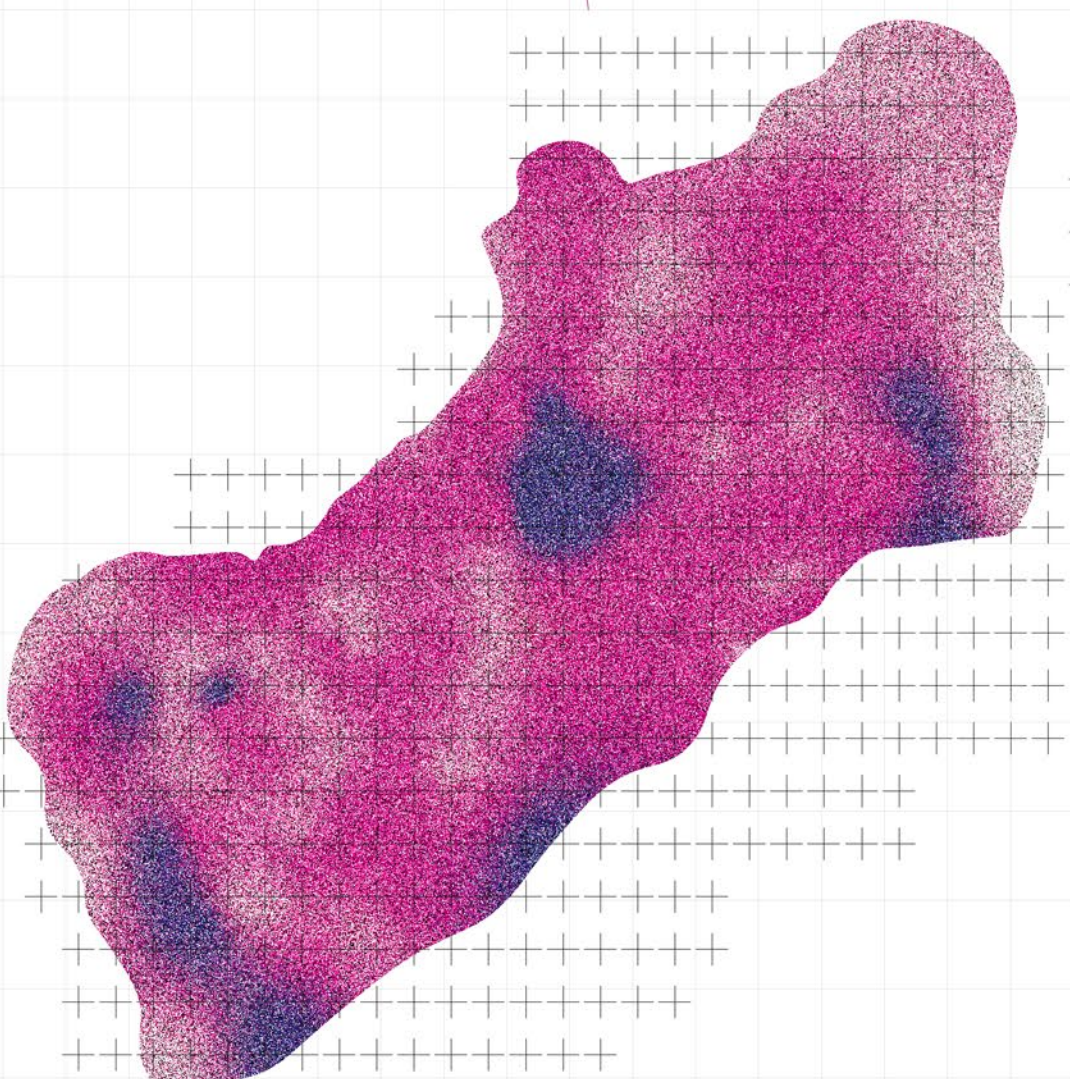
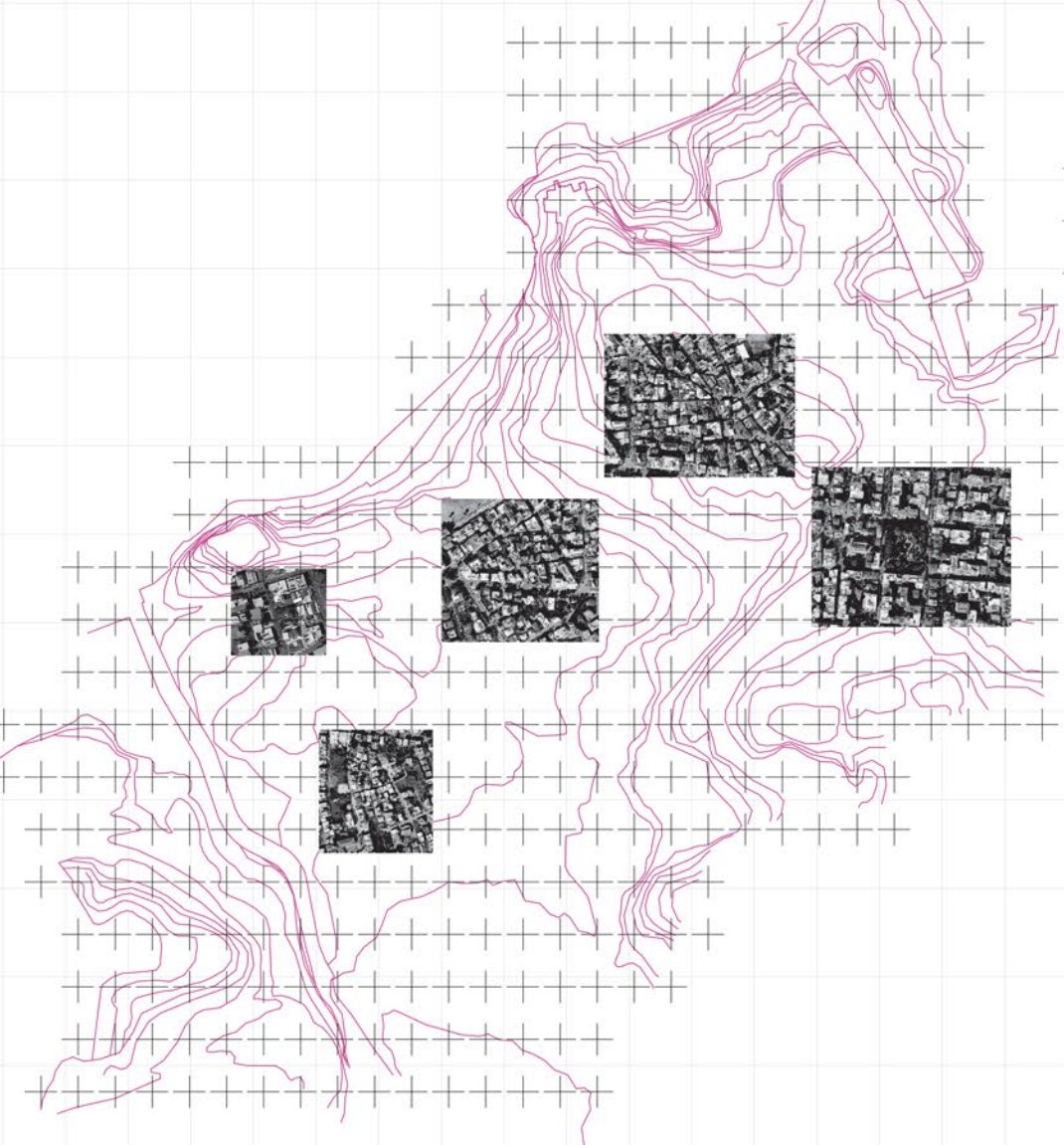
[soundscape]

[χαρακτηριστικές τομές]

[δίταξη πλήρων]

[πυκνότητες]

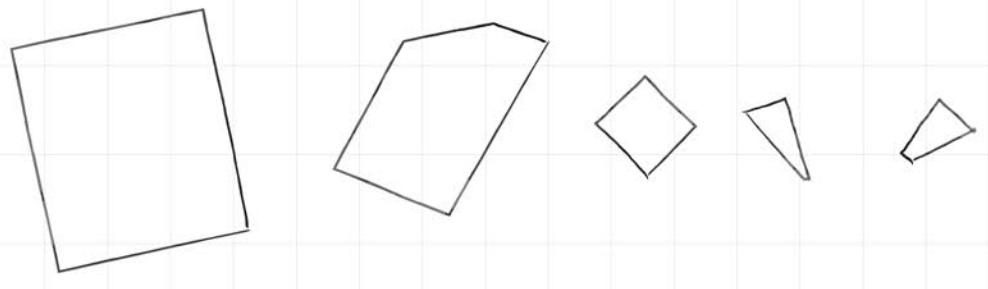
Πυκνότητα
Παρατηρείται ανομοιογένεια στις πυκνότητες. Διακρίνονται κυρίως τρεις κατηγορίες πυκνότητας:
1) **πυκνό**: ένα μεγάλο κομμάτι στην κεντρική ζώνη της περιοχής και διάσπαρτα πυκνά σημεία νοτιοδυτικά και νοτιοανατολικά
2) **μέσο**: καταλαμβάνει το μεγαλύτερο κομμάτι της περιοχής, κυρίως το παραλιακό μέτωπο και το βορειοανατολικό μέρος.
3) **αραιό**: περιλαμβάνει το ανατολικό κομμάτι, λόγω της τάφρου, και μεγάλο μέρος του δυτικού μέρους, όπου υπάρχουν μεγάλα κενά και κατοικίες με αυλές.

[Τυπολογίες του
κενού]

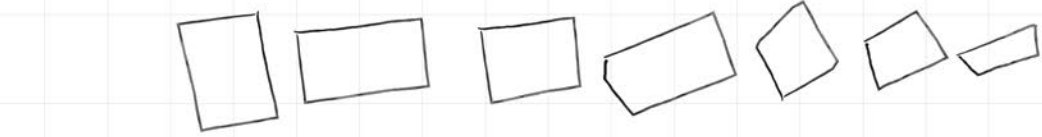
Μέσα από τους περιπάτους και την παρατήρηση στην περιοχή της Νέας Χώρας ορίστηκαν έξι αναγνωρίσιμα χωρικά χαρακτηριστικά ή τύποι ως έναν τρόπο για να χαρακτηριστεί η ποικιλομορφία του κενού. Οι βορειοδυτικοί και κάποιοι νοτιοανατολικοί δρόμοι είναι κυρίως διαδρομές που λειτουργούν ως εισοδοι στην περιοχή, από την Παλιά Πόλη και την οδό Κισσάμου αντίστοιχα, και τη διασχίζουν με γρήγορο ρυθμό. Οι διαδρομές αυτές χαρακτηρίζονται ως "πορείες". Οι δρόμοι στο πυκνό οργανικό σύστημα (δάσος) ως "μονοπάτια", τα οποία συνδέουν τα "αστικά ξέφωτα", που περιλαμβάνουν κυρίως διαπλατυμένους δρόμους, ξεχασμένες πλατείες και ανοίγματα. Οι ελάχιστοι δημόσιοι χώροι της περιοχής (πάρκο, νησίδες) συνδέονται μέσω των πορειών. Οι "πορείες" στον δυτικό περιαστικό ιστό (λαβύρινθος) της περιοχής συνδέονται μεταξύ τους με ένα περίπλοκο δίκτυο "διαδρόμων", στα οποία παρατηρούνται ασυνέχειες και διακοπές λόγω μεγάλων κενών υπολειμματικών χώρων, των "αλάνων", των "καλλιέργειών" και των "αδόμητων" χώρων που βρίσκονται διάσπαρτα στην περιοχή. Οι "ροές" αποτελούνται από το παραλιακό μέτωπο και τις οδούς Σελίνου και Κισσάμου, οι οποίες διατρέχουν κατά μήκος την περιοχή και αποτελούν αφετηρία ή τερματισμό των περισσότερων δικτύων, ως οι πιο σημαντικές με βάση τις χρήσεις γης και τις αστικές λειτουργίες, αλλά και τις διαρθρωτικές τους υπόστασης. Στόχο, λοιπόν, αποτελεί η χαρτογράφηση του κενού, η διάκριση των τυπολογιών του και η αλληλεπίδραση τους, η λειτουργία τους και το χωρικό τους αντίκτυπο ως αρθρώσεις μιας ευρύτερης κοκκομετρίας.

χώροι πρασίνου

αδόμητα

αλάνες

καλλιέργειες

αστικά ξέφωτα

ραχοκοκαλίες

πορείες

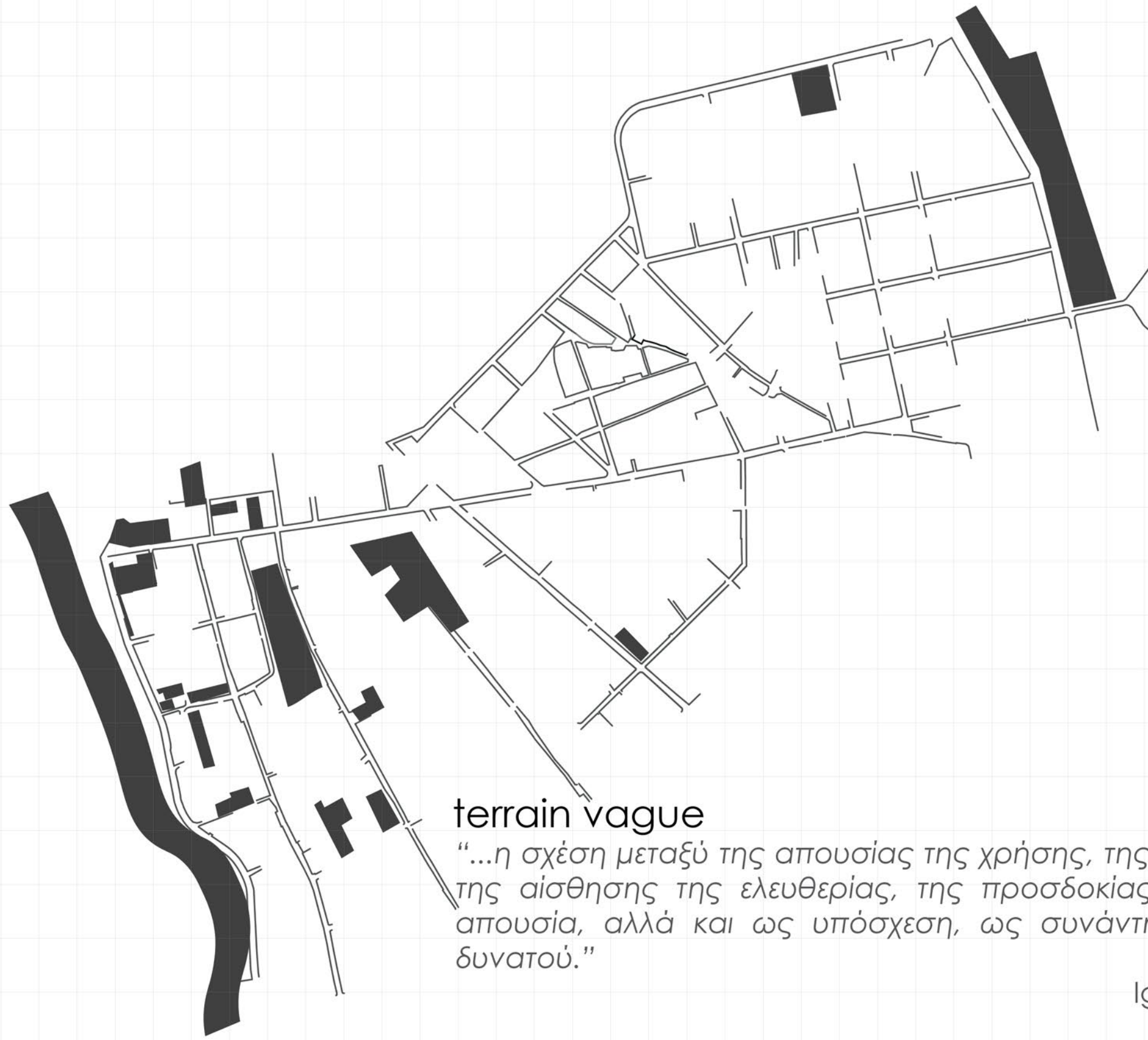
μονοπάτια

διαδρόμοι

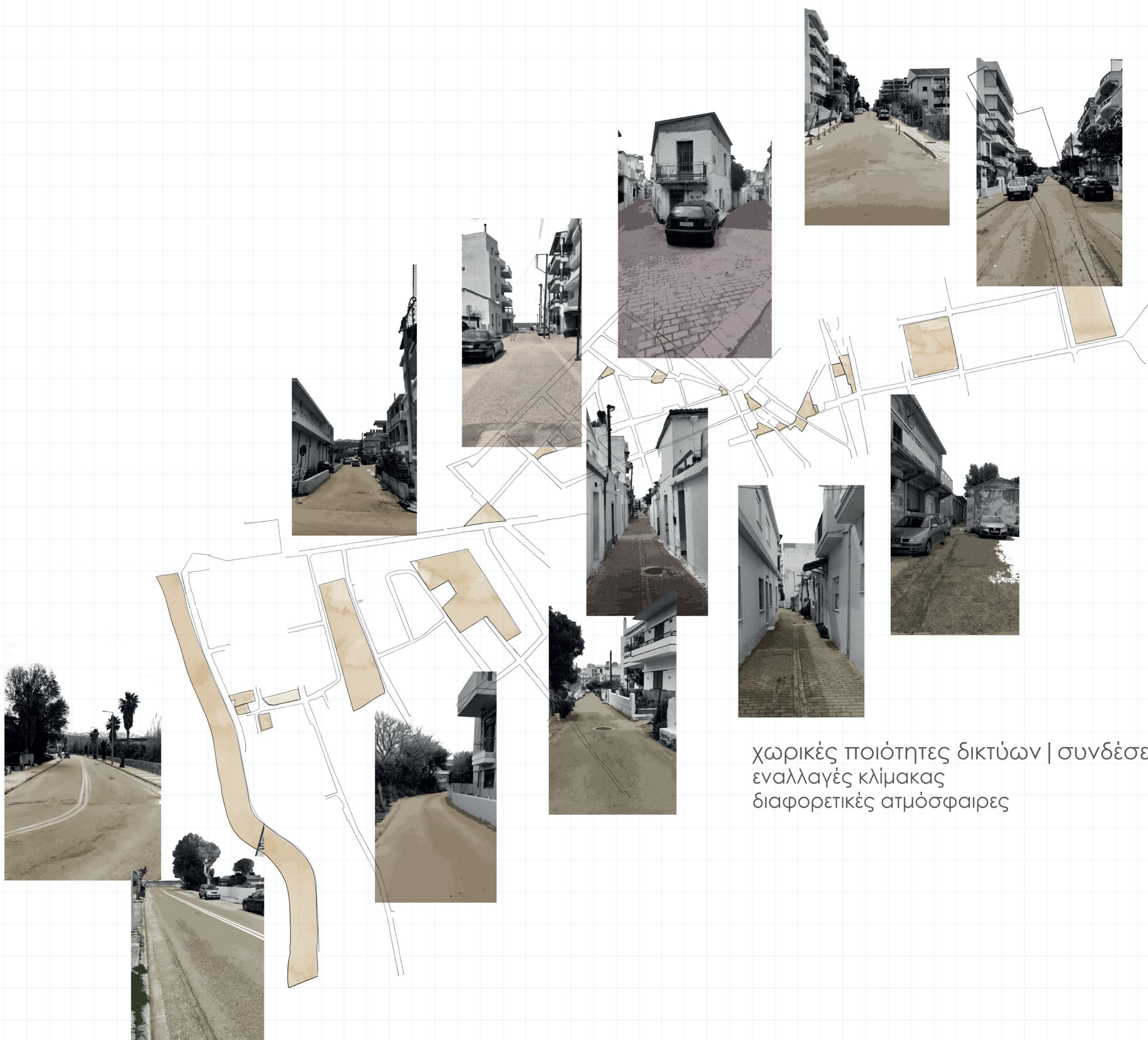
Οι τυπολογίες των κενών και οι συνδέσεις μεταξύ τους, αρθρώνουν τρεις διαφορετικές χωρικές και αντιληπτικές ποιότητες (κάνναβος, δάσος, λαβύρινθος) οι οποίες ταυίζονται με τα τρία διακριτά συστήματα της περιοχής.

terrain vague

"...η σχέση μεταξύ της απουσίας της χρήσης, της δραστηριότητας, και της αίσθησης της ελευθερίας, της προσδοκίας, ...το κενό τότε ως απουσία, αλλά και ως υπόσχεση, ως συνάντηση, ως χώρος του δυνατού."

Ignasi Sala de Morales

χωρικές ποιότητες δικτύων | συνδέσεις των κενών
εναλλαγές κλίμακας
διαφορετικές ατμόσφαιρες

[Ανάλυση
συστημάτων]

Στον ιστό της Νέας Χώρας παρατηρείται ποικιλομορφία σε συνδέσεις, όρια, πυκνότητες, ατμόσφαιρες και υλικότητες. Βάσει αυτών και της διάρθρωσης των πλήρων-κενών που τα καθορίζουν, διαμορφώνονται και διακρίνονται τρία διαφορετικά διαρθρωτικά συστήματα:

1)**αστικότητα**: ορθοκανονικό σύστημα πλήρων-κενών, που αρθρώνεται σε τετράγωνα, με γραμμικές συνδέσεις.

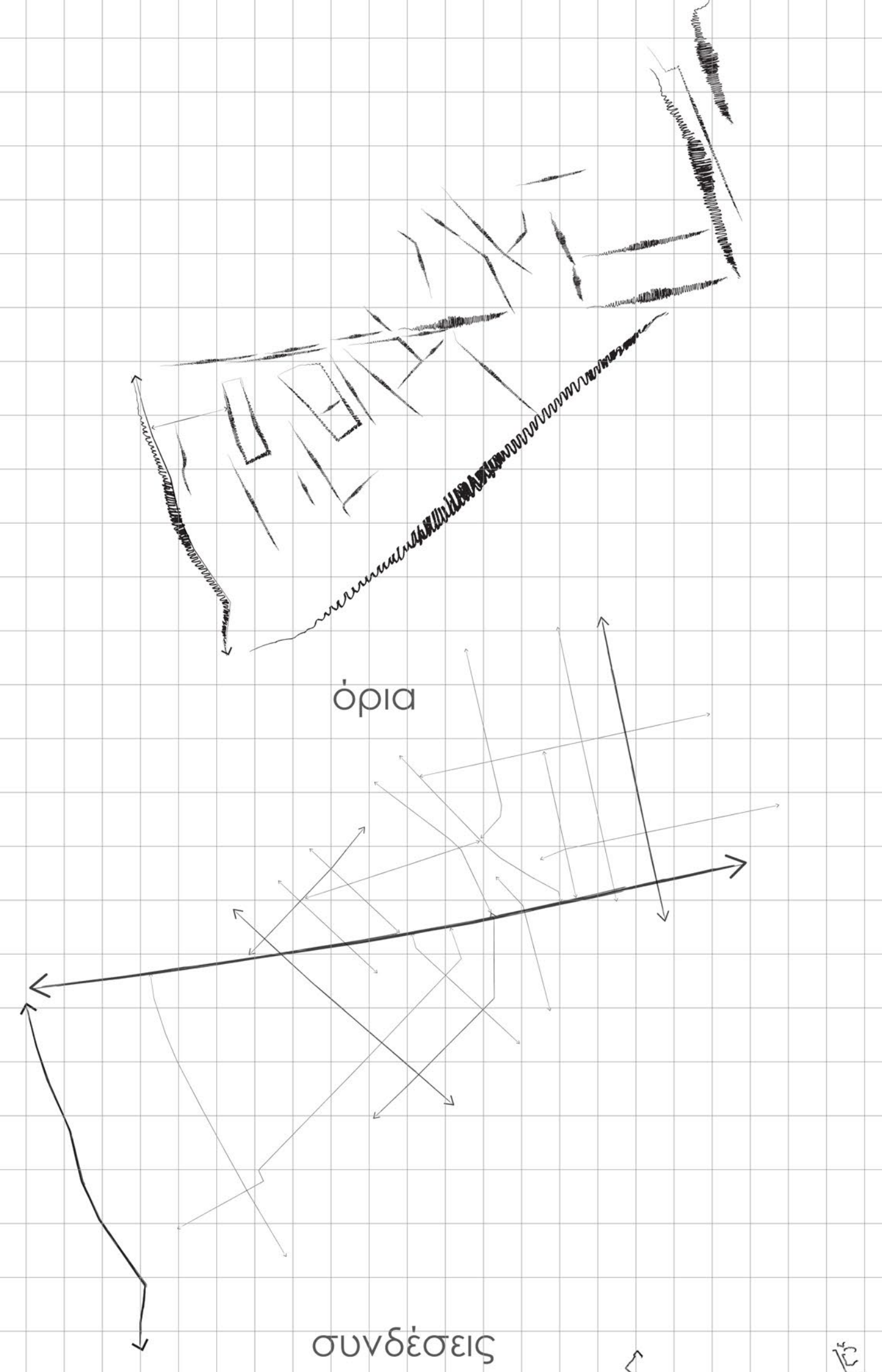
2)**οργανικό**: οργανικότητα στη δόμηση, μεγάλη πυκνότητα, μονοπάτια, αστικά ξέφωτα, ξεχασμένες πλατείες, έλλειψη ενδιάμεσων χώρων.

3)**χωριό/αραιό**: μεγάλα κενά,όρια, ασυνέχειες, ανομοιογένεια, καλλιέργειες, μαλακά υλικά, στίπια με αυλές, έλλειψη προσανατολισμού.

Αυτή η ποικιλομορφία στα συστήματα και στις αρθρώσεις γίνεται αισθητή στα σημεία μεταβάσεων από το ένα σύστημα στο άλλο (ξέφωτα, αλλαγές ρυθμού, ασυνέχειες, μεγάλα κενά, μεγάλα μέτωπα, διακριτά όρια) κατά την περιήγηση στην περιοχή, παρατηρώντας διαφορετικά μεμονωμένα μοναδικά στοιχεία, που λειτουργούν σαν γνωρίσματα του κάθε συστήματος.

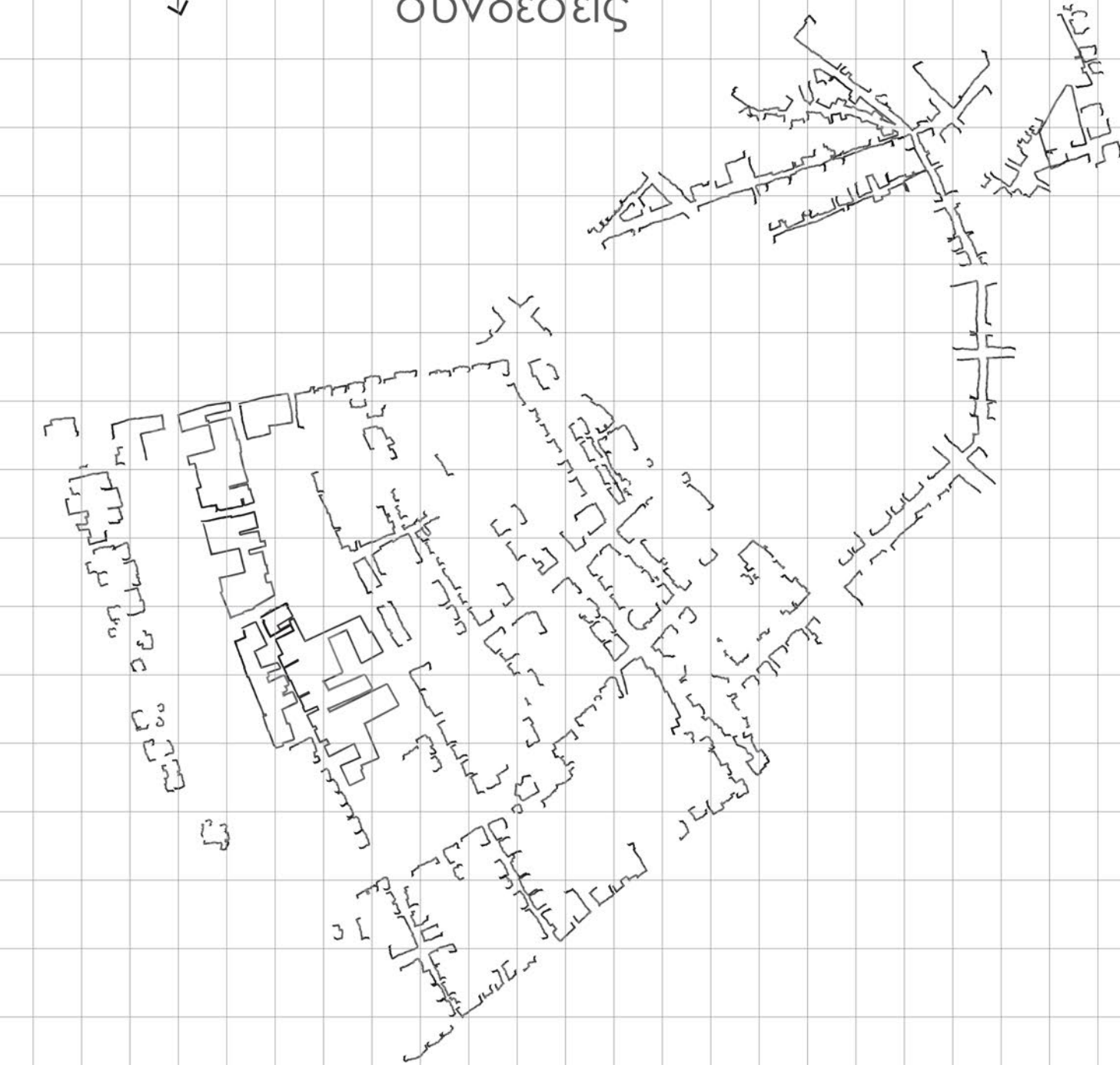

[όρια-συνδέσεις]

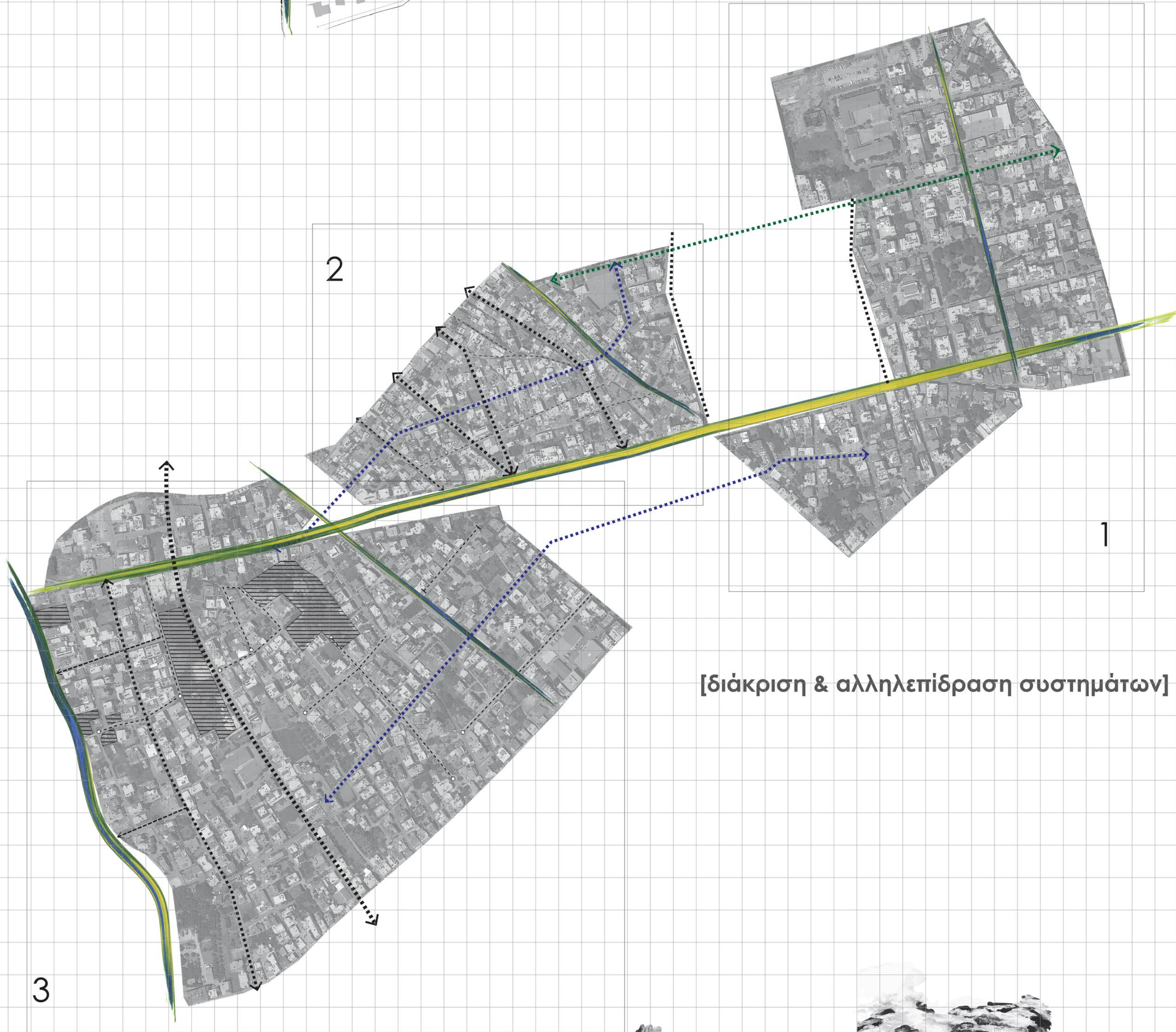

όρια

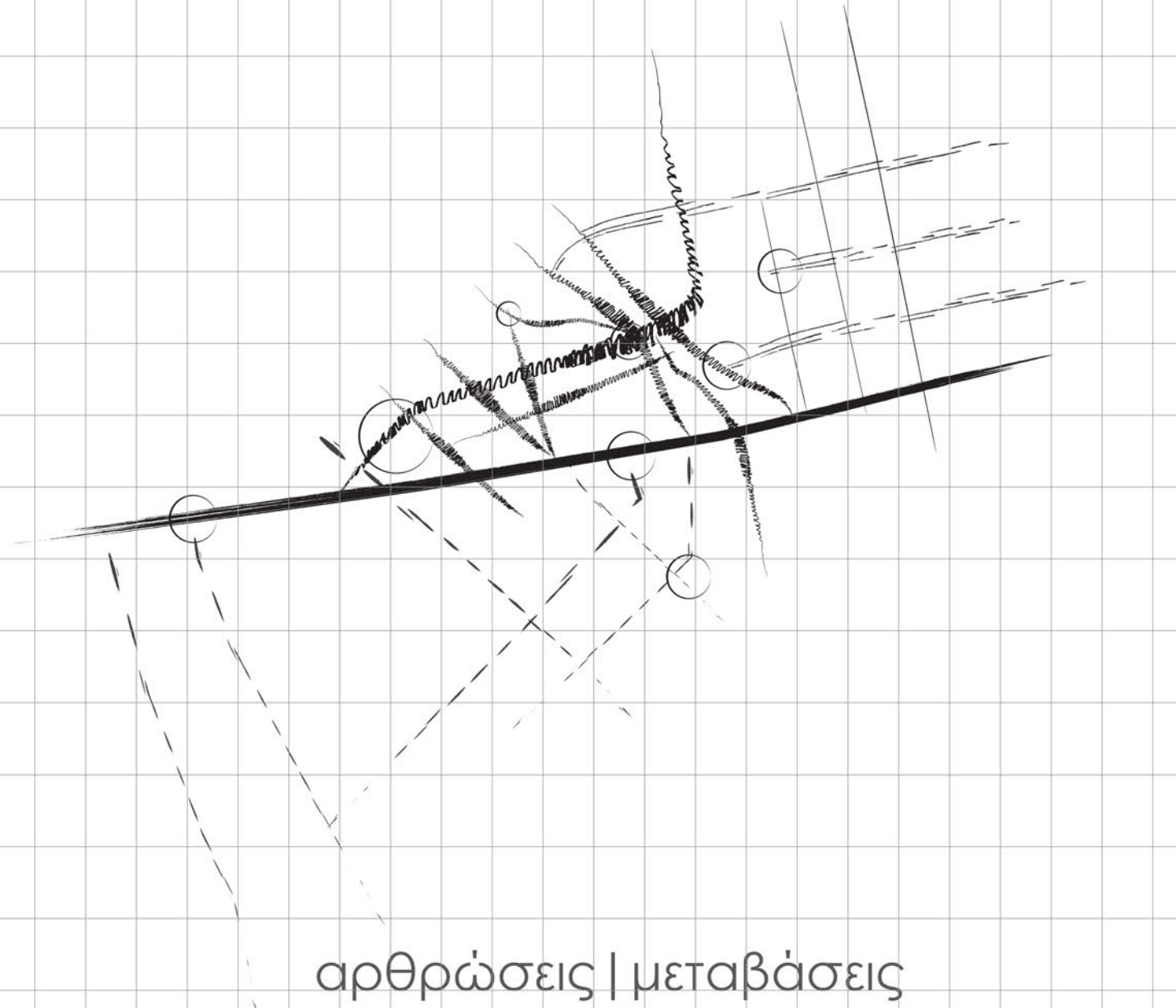
συνδέσεις

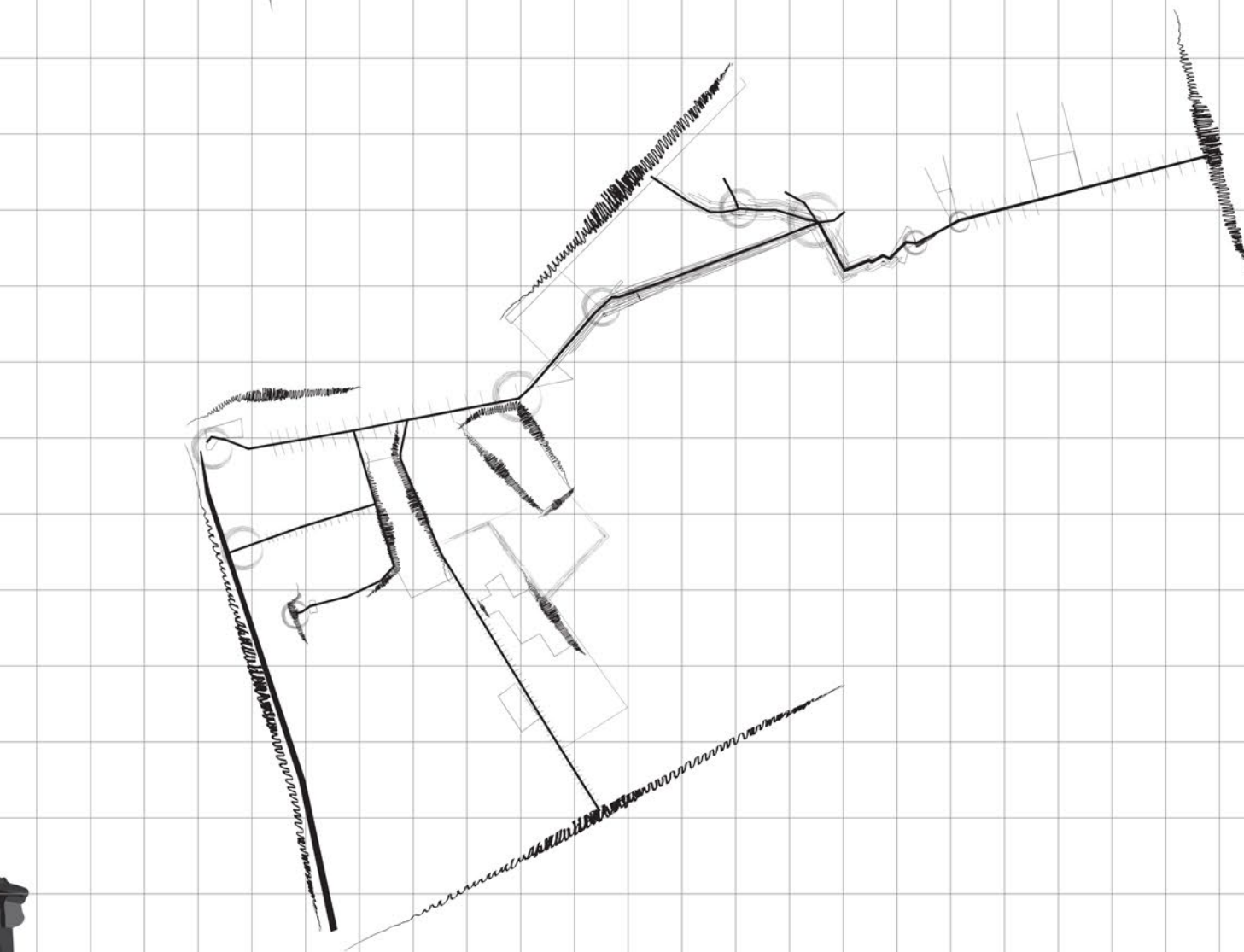
διαρθρωτικά μέτωπα

[διάκριση & αλληλεπίδραση συστημάτων]

αρθρώσεις | μεταβάσεις

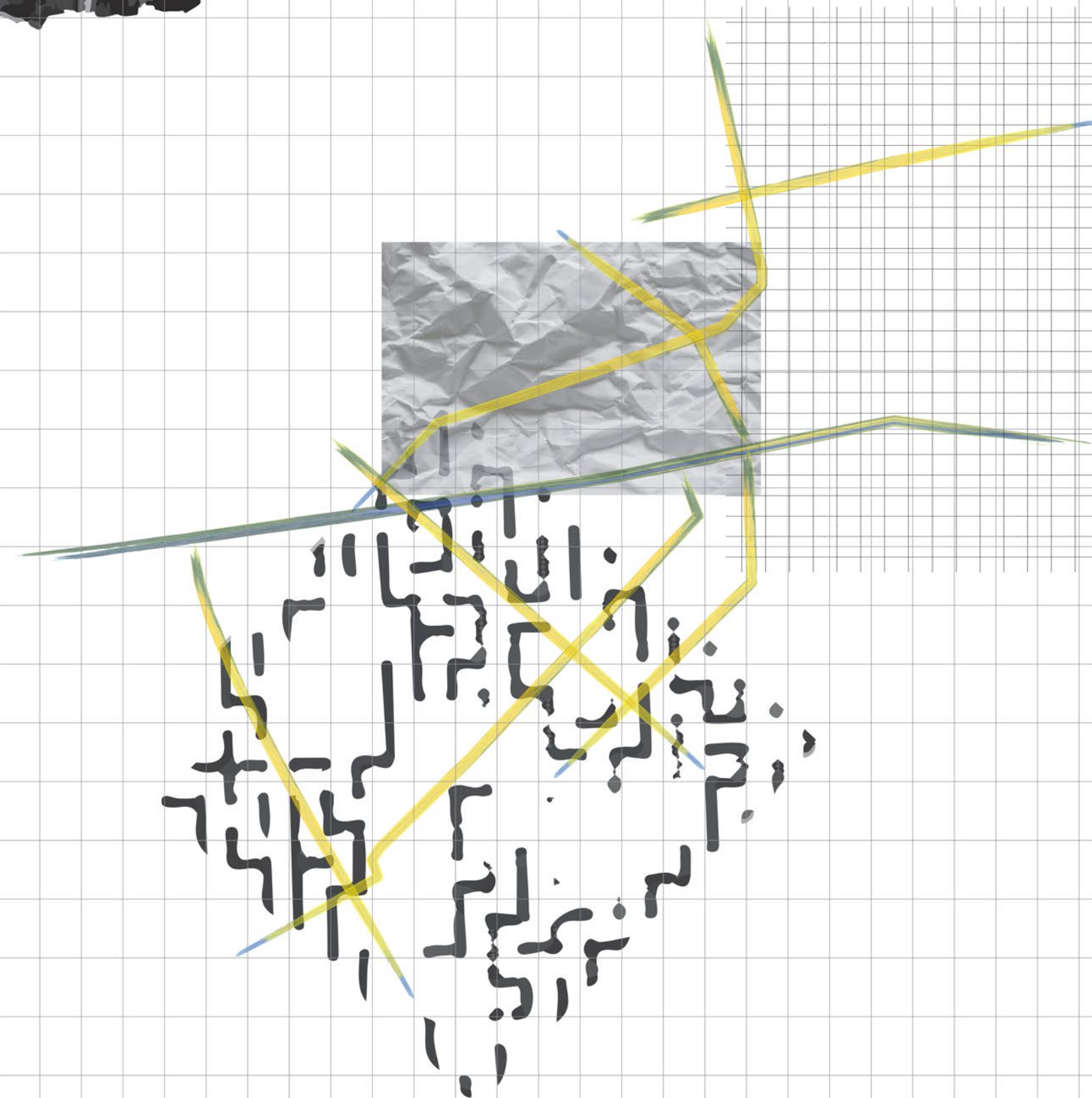
αλλαγές ρυθμών

[μεμονωμένα αναγνωριστικά στοιχεία]

“Τα στοιχεία και τα γνωρίσματα έγιναν αξιοσημείωτα όσον αφορά τη θέση τους στο σύνολο. Κάθε μεμονωμένη εικόνα είναι μοναδική, με κάποιο περιεχόμενο που σπάνια ή ποτέ δεν επικοινωνείται. Κάθε σκηνή είναι άμεσα αναγνωρίσιμη και φέρνει στο μυαλό μια πλημμύρα συσχετισμών.”

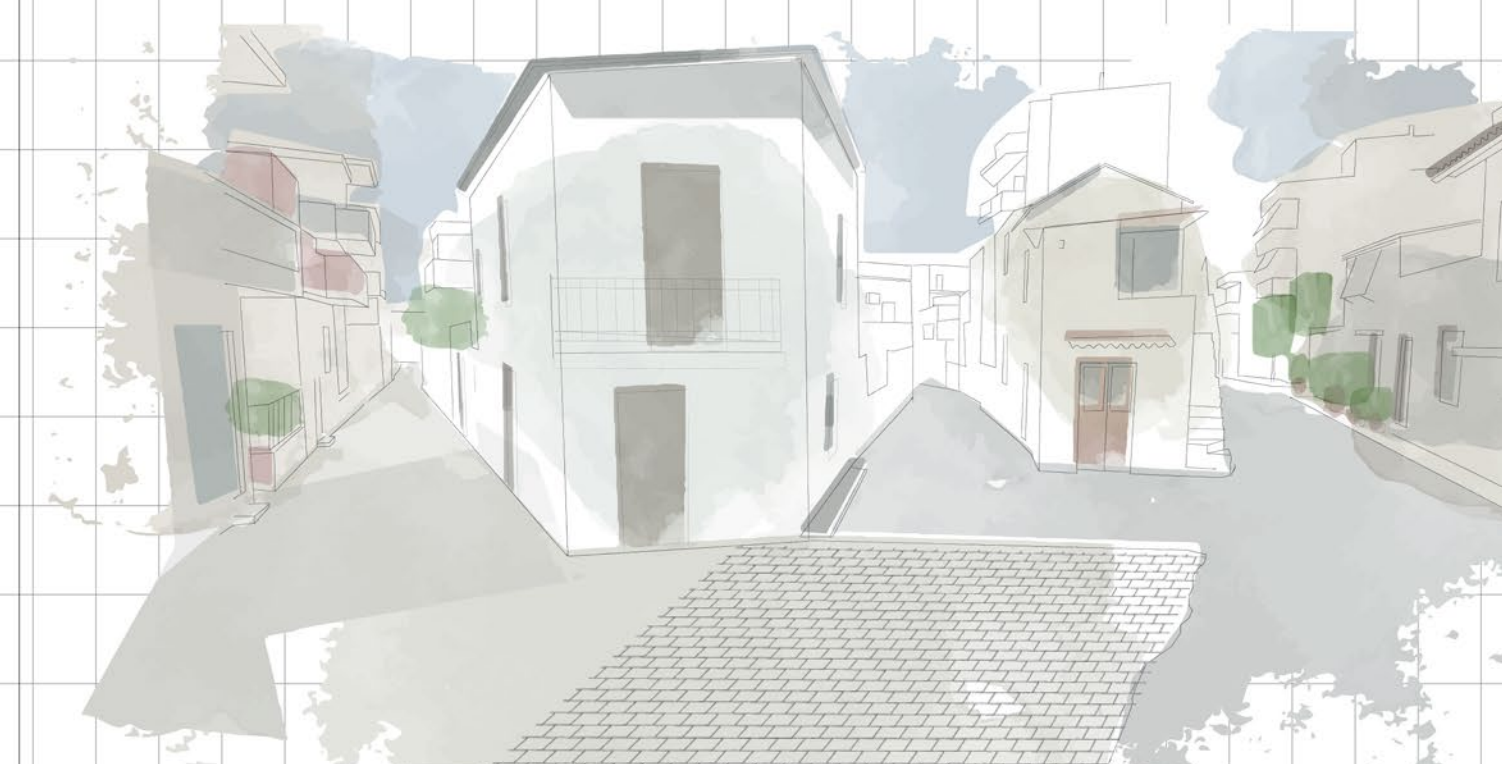
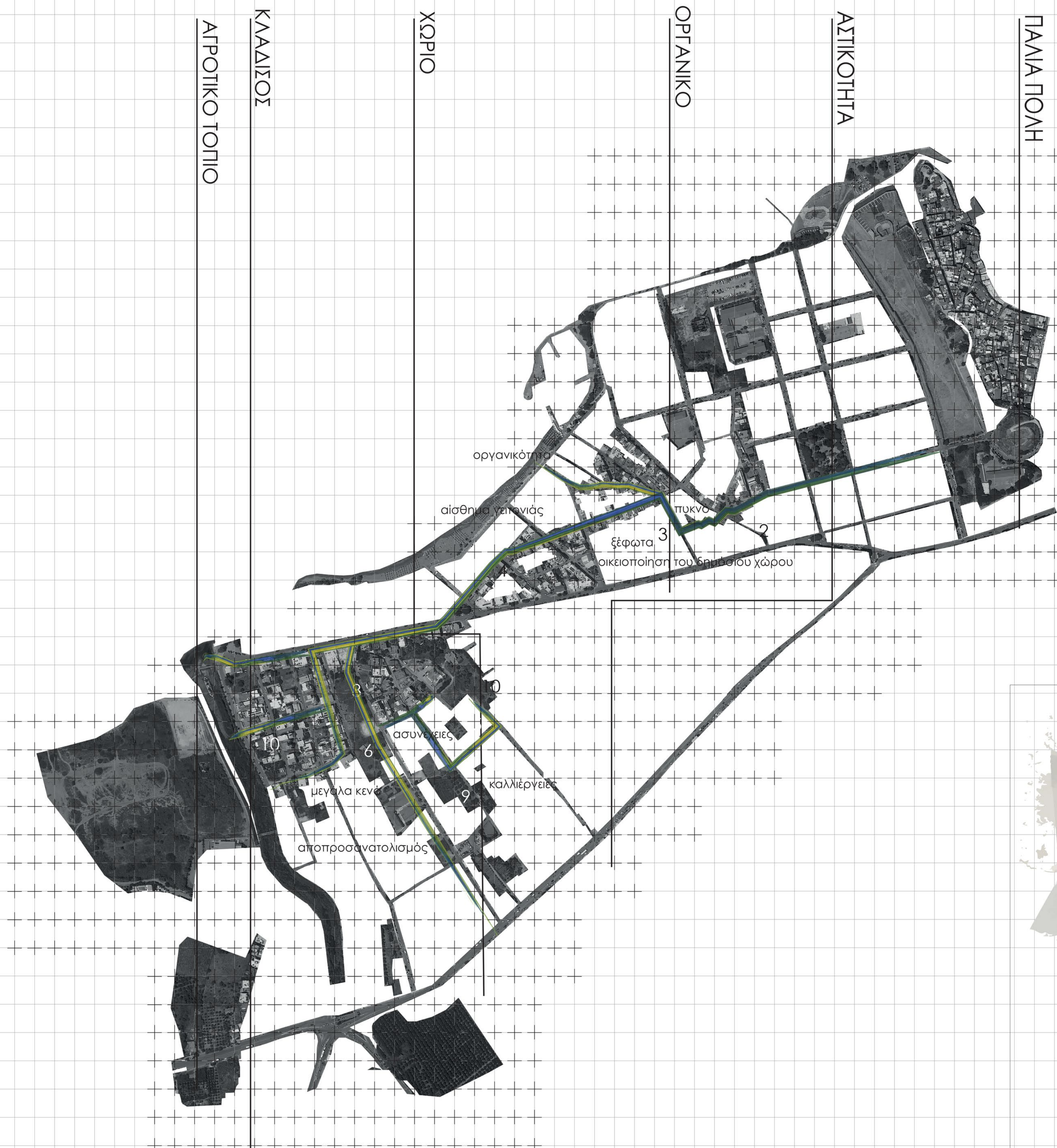
Kevin Lynch, The Image of the City

κολάζ χαρακτήρα συστημάτων

Βιωματική
Ανάλυση

Διασχίζοντας τη Νέα Χώρα, γίνεται σαφώς αντιληπτή η μετάβαση και η αλλαγή των τριών συστημάτων. Τα παρακάτω σκίτσα αποτελούν τα κομβικά σημεία στα οποία γίνονται αντιληπτές οι μεταβάσεις ανάμεσα στα συστήματα και στις διαφορετικές ατμόσφαιρες. Αρχικά, χωρικά, μέσω αλλαγών στην κλίμακα, ασυχειών και διακοπών, ανοιγμάτων και στενώσεων, έπειτα αντιληπτικά, με μεταβάσεις σε διαφορετικές ατμόσφαιρες, αλλαγές στο ρυθμό, διαφορετικές υλικότητες και διαφορετικά είδη φυτεύσεων, και τέλος κοινωνικά, παρατηρώντας την κλίμακα και την κατάσταση των κτηρίων, των αυλών και των καλλιεργειών. Στο σύστημα με τον πυκνό αστικό ιστό και την οργανική δόμηση, παρατηρούνται μικρής κλίμακας κενά, αστικά ξέφωτα, έλλειψη ενδιάμεσων χώρων και έντονη οικειοποίηση του δημόσιου χώρου μέσω φυτών στα πεζοδρόμια, όπου αυτά υπάρχουν. Στον αραιό πυκνό ιστό της Νέας Χώρας, από την άλλη, παρατηρούνται μεγάλα κενά, αλάνες και υπολειμματικά εδάφη που λειτουργούν σαν απροσπέλαστα όρια, δημιουργώντας ασυνέχειες και διακοπές πορείας κατά την περιπλάνηση.

είσοδος στην οργανικότητα
περιπλάνηση
πράσινες εκπλήξεις
έλλειψη ενδιάμεσων χώρων
οικειοποίηση του δημόσιου χώρου
πλακόστρωση

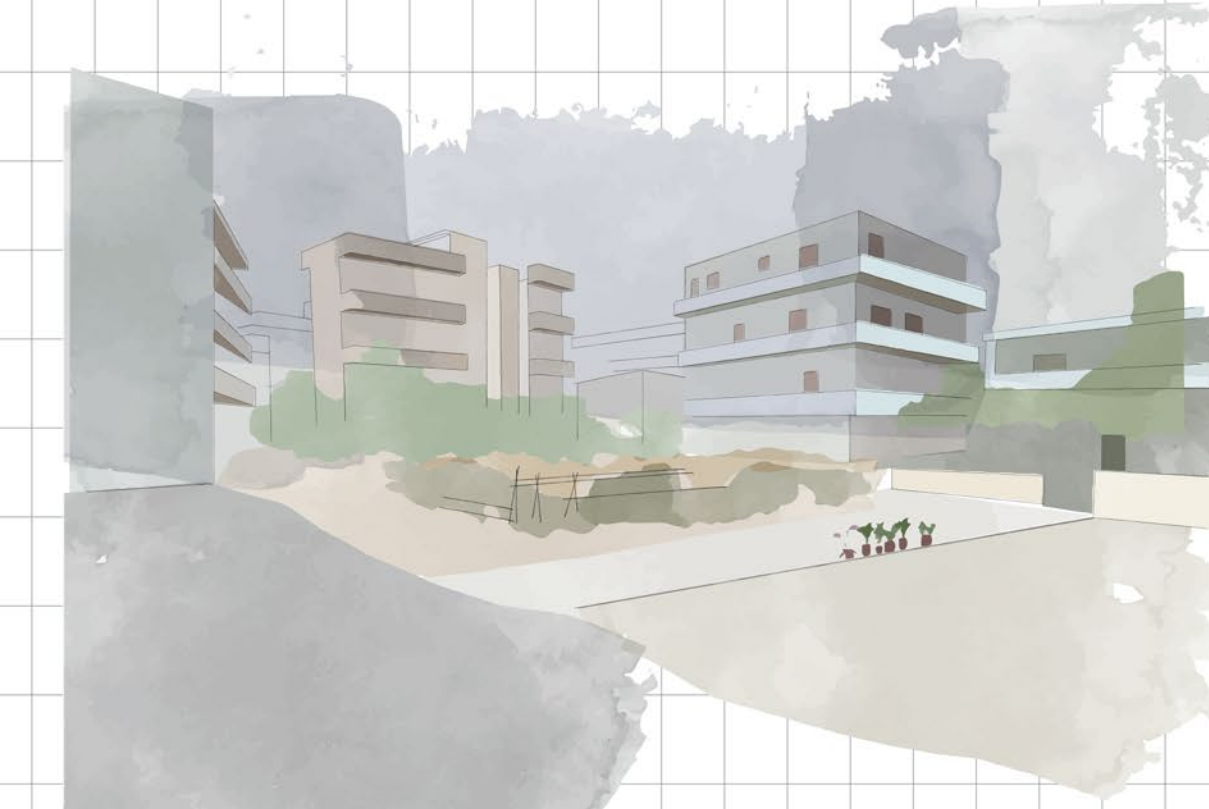
3

αστικό ξέφωτο
είσοδος από οργανικότητα
πράσινες εκπλήξεις
ανοιμοιογένεια
έλλειψη ενδιάμεσων χώρων
δημόσιος χώρος κοινή αυλή
πλακόστρωση

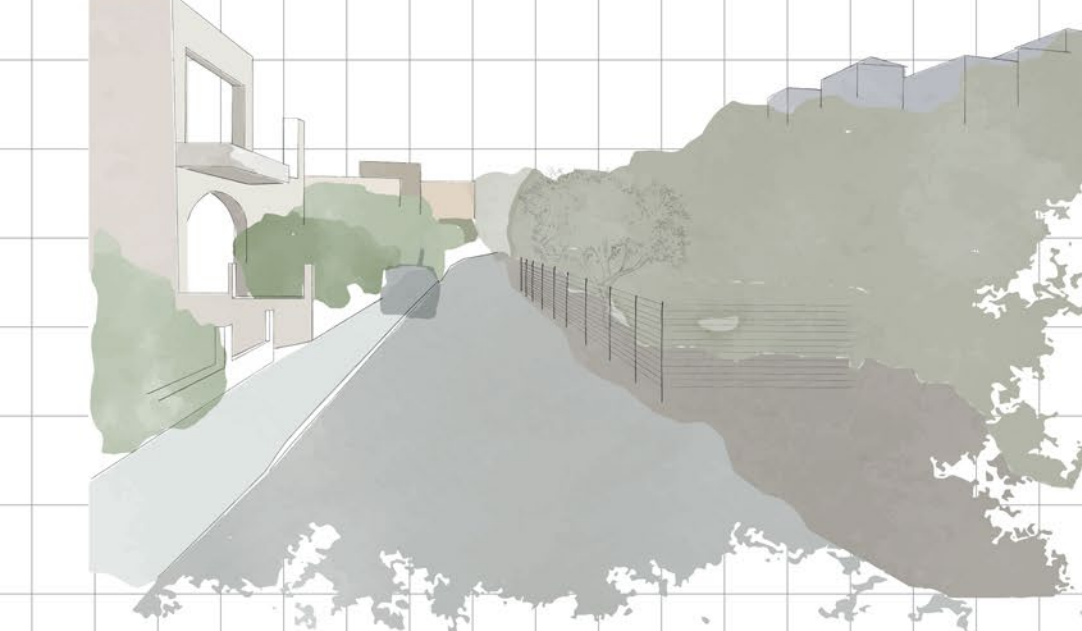

4

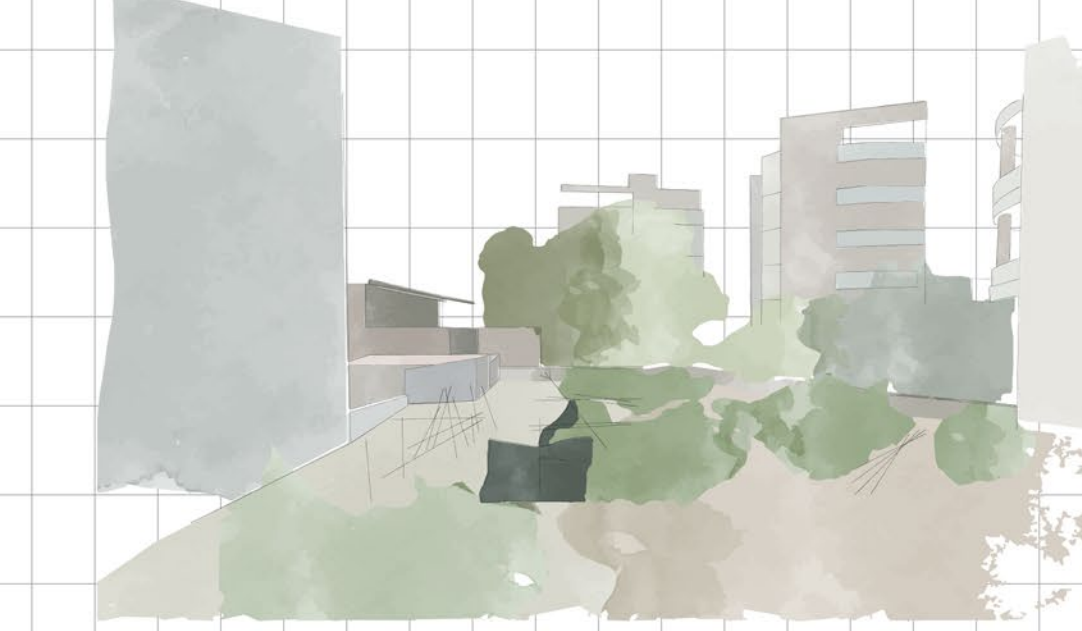
καλλιέργειες
αλλαγή ατμόσφαιρας
είσοδος στο περιαστικό

8

ελαιώνες
όριο
αίσθηση υπαίθρου

9

καλλιέργειες
μεγάλα ύψη ορόφων
ανοιμοιογένεια

10

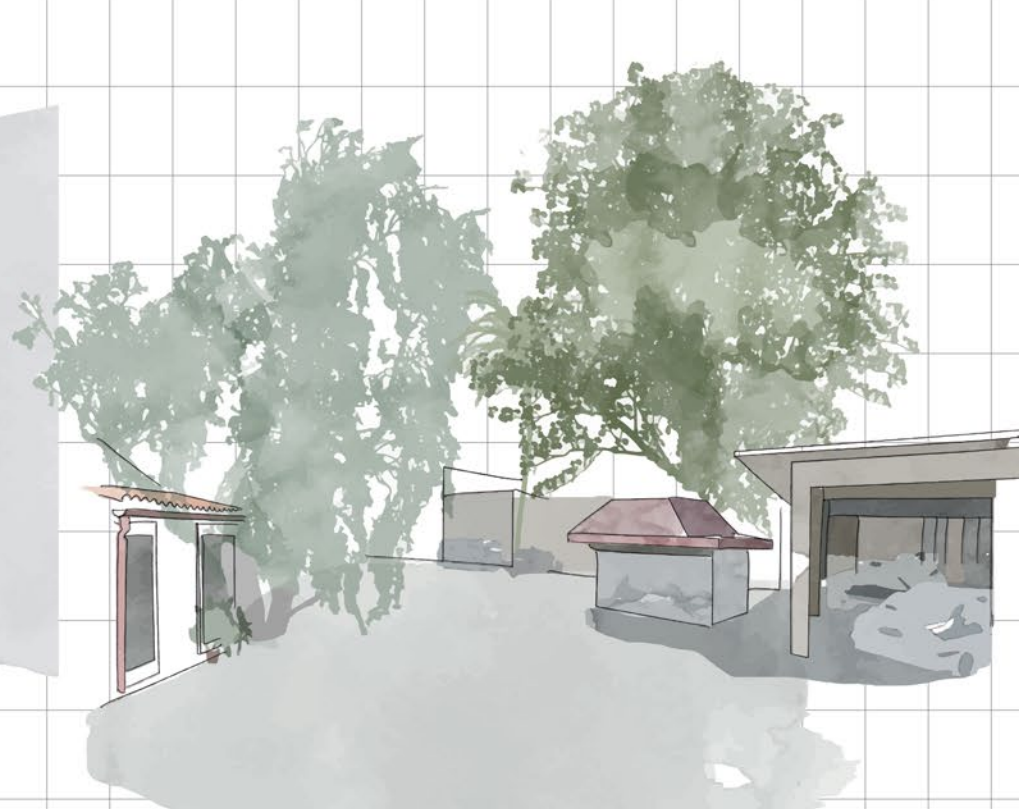
αστικό ξέφωτο
άνοιγμα
απροσπέλαστο μέτωπο_όριο
χρήση του κενού για στάθμευση
οικειοποίηση του δημόσιου χώρου

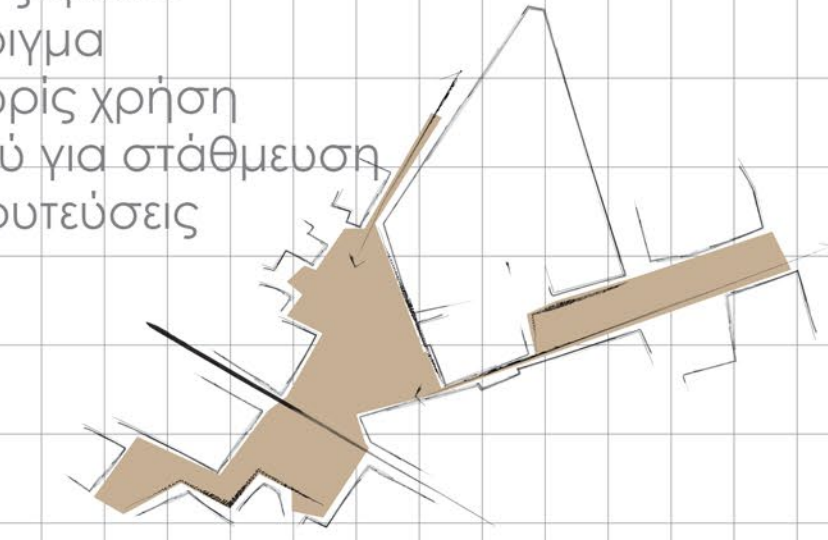
1

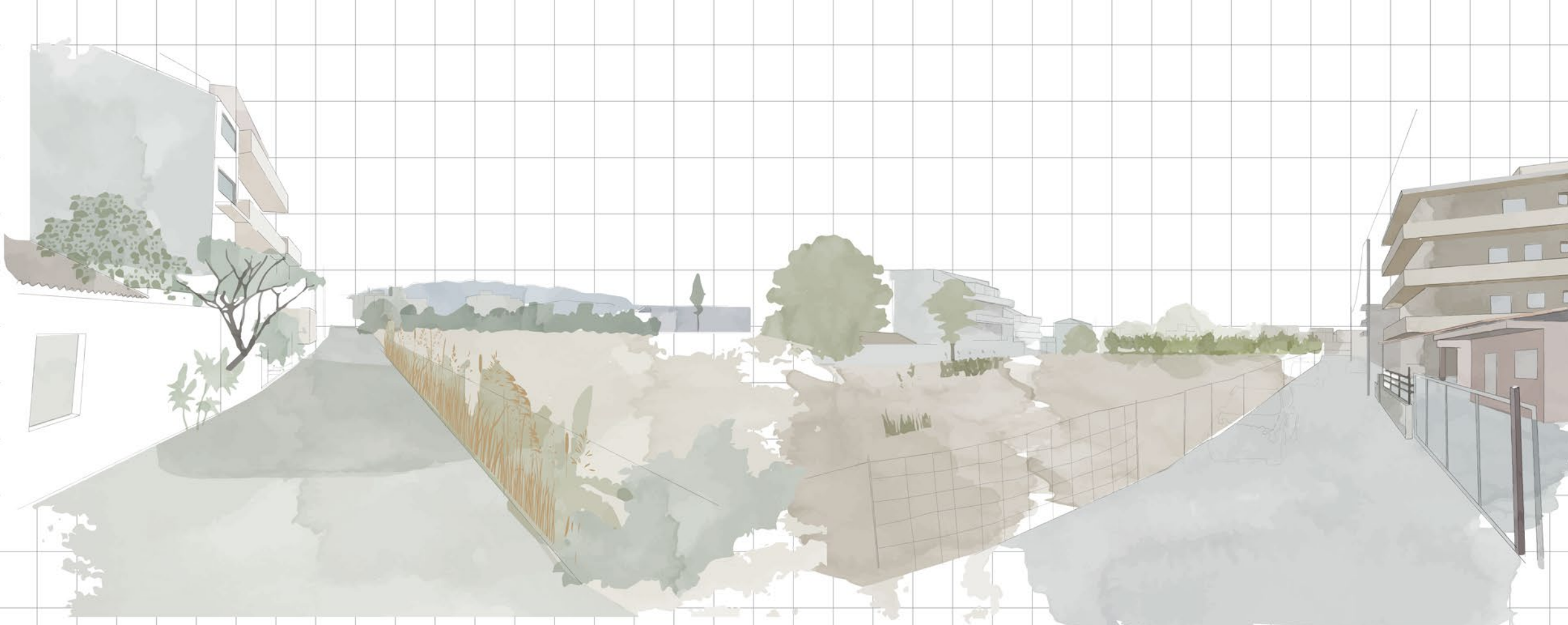
είσοδος στην οργανικότητα
στένωση
ασυνέχεια δικτύων
λειτουργία πεζοδρόμου

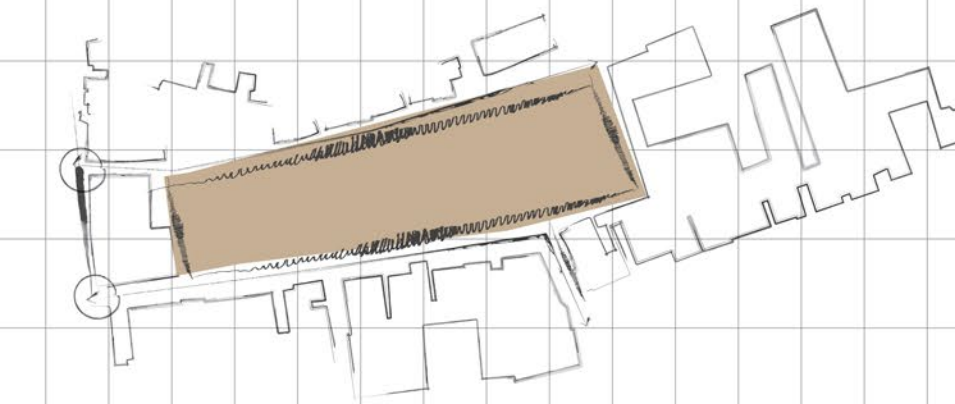
αστικό ξέφωτο
άνοιγμα
κτίρια χωρίς χρήση
χρήση του κενού για στάθμευση
ψηλές φυτεύσεις

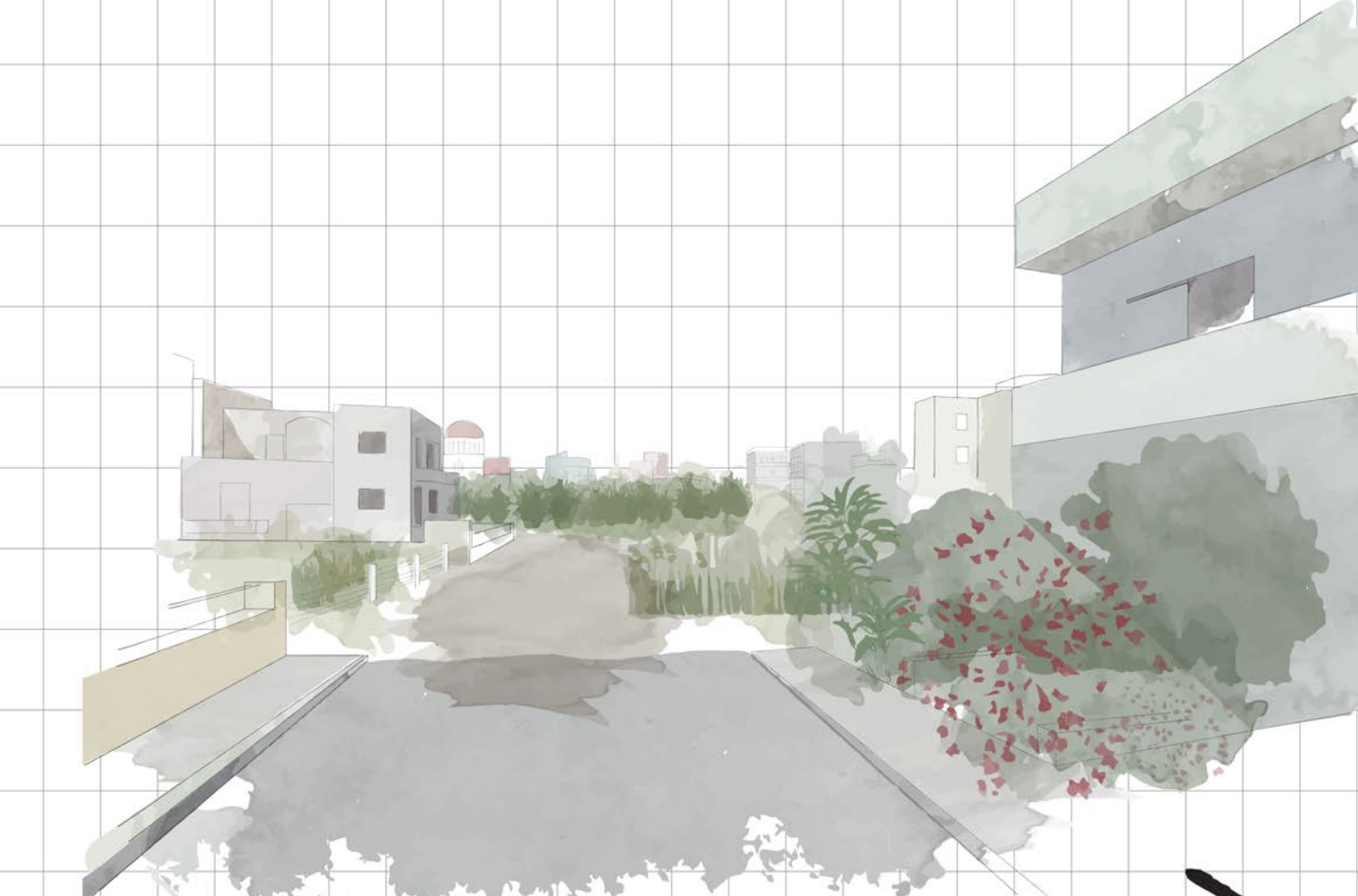
2

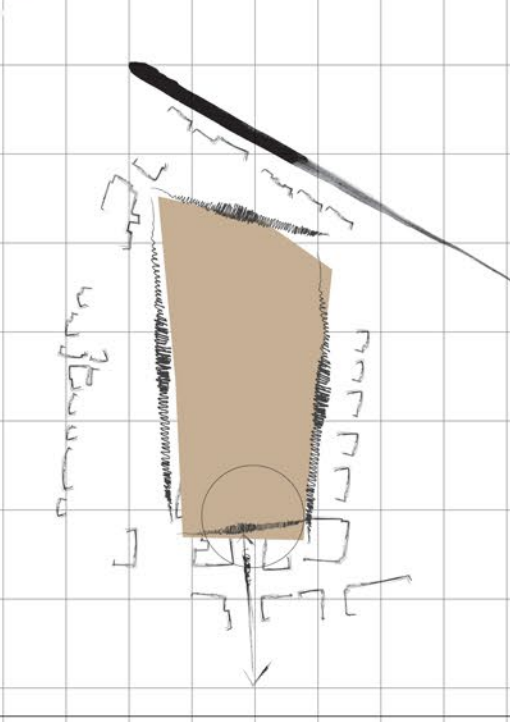
είσοδος
μεγάλο κενό_όριο
ανοιμοιογένεια
έλλειψη πεζοδρόμων
υπερσχύουν τα μαλακά υλικά
ενδιάμεσοι χώροι
αυλές με φυτεύσεις
κληματαριές

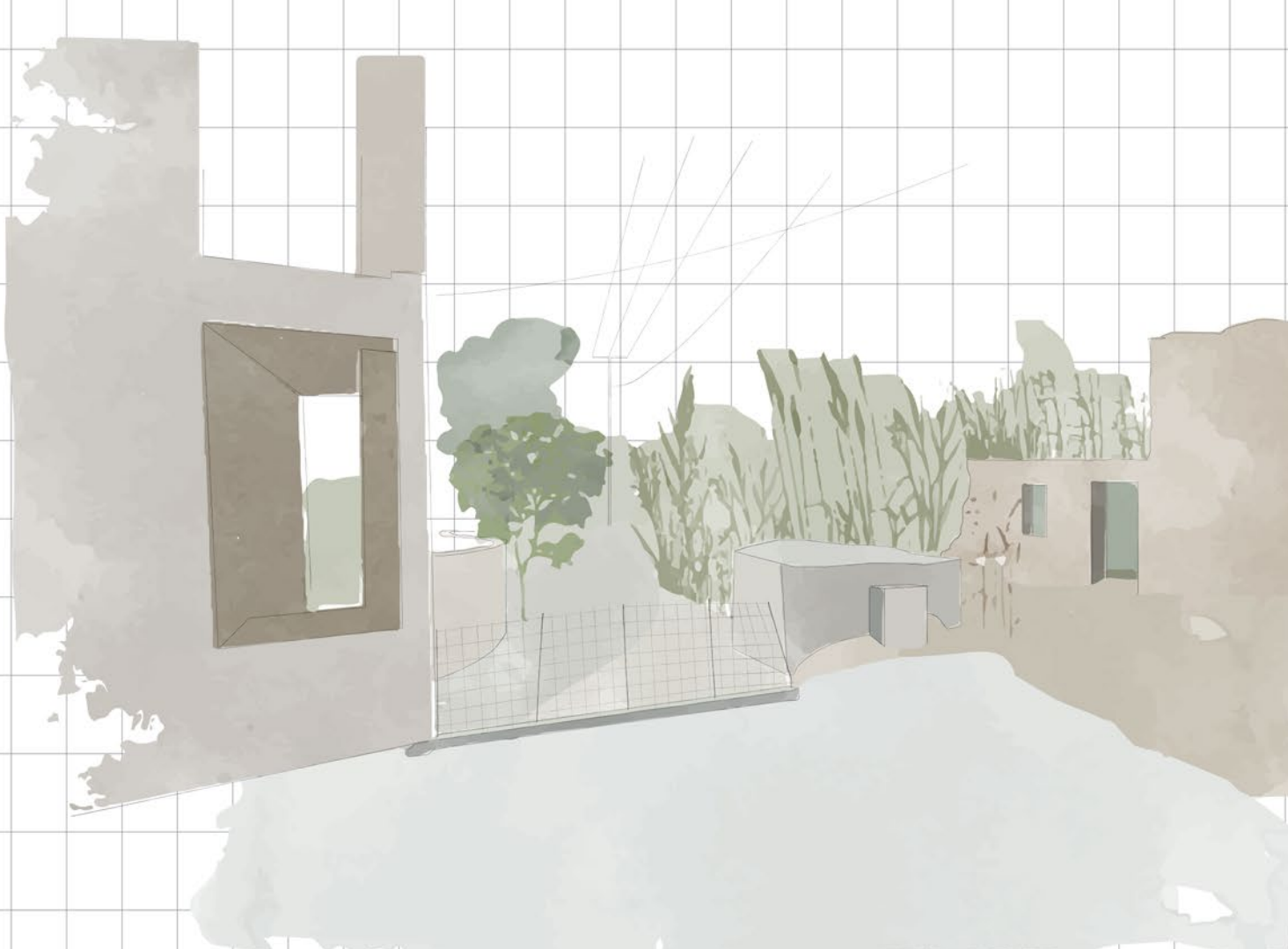
6

ασυνέχεια
μεγάλο κενό_όριο
μαλακά υλικά
αποτυπώματα του ρέματος_καλαμιές
ενδιάμεσοι χώροι
αυλές με φυτεύσεις
οργανικές φυτεύσεις
αδυναμία σύνδεσης με Σελίνου

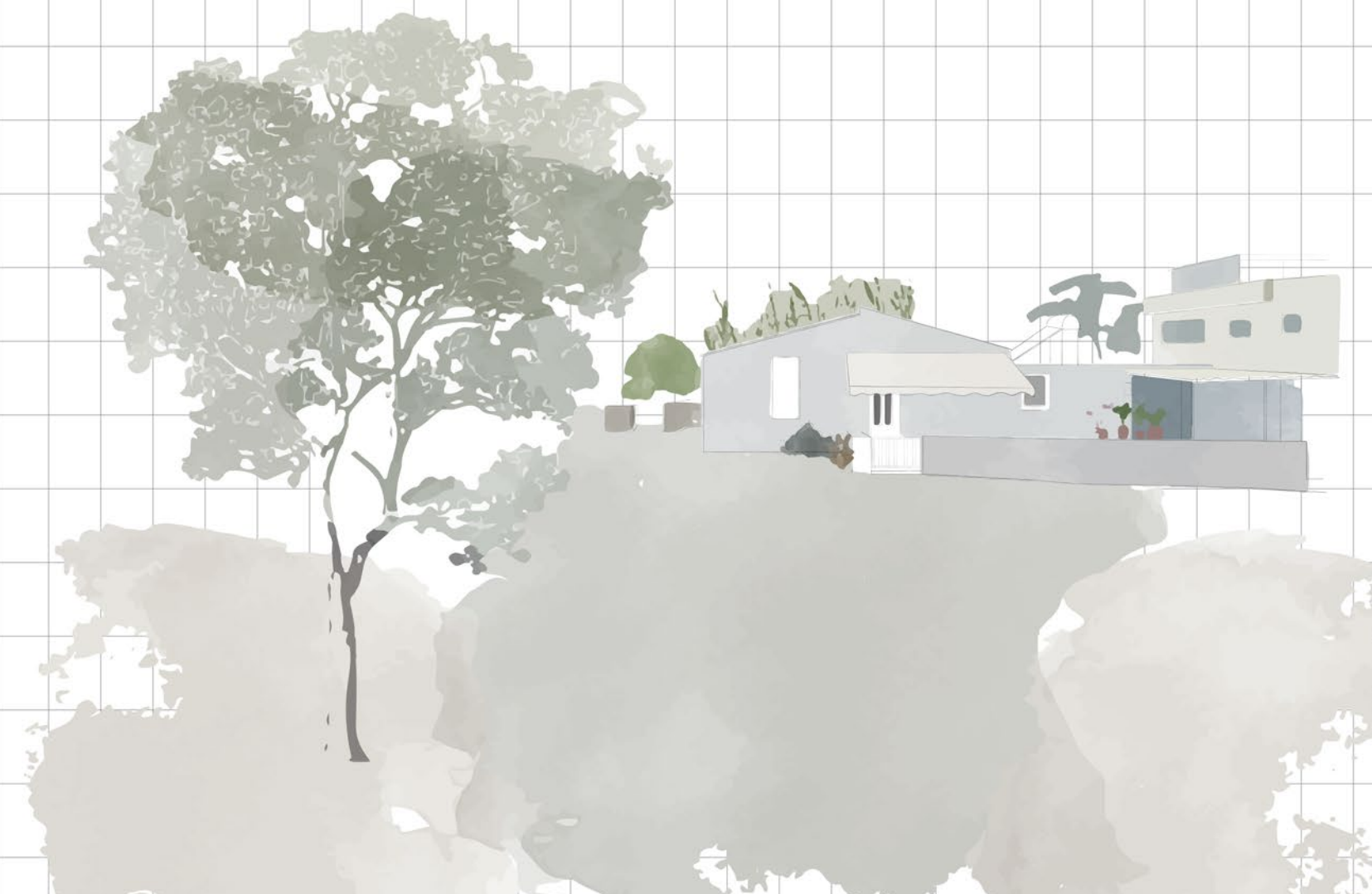

5

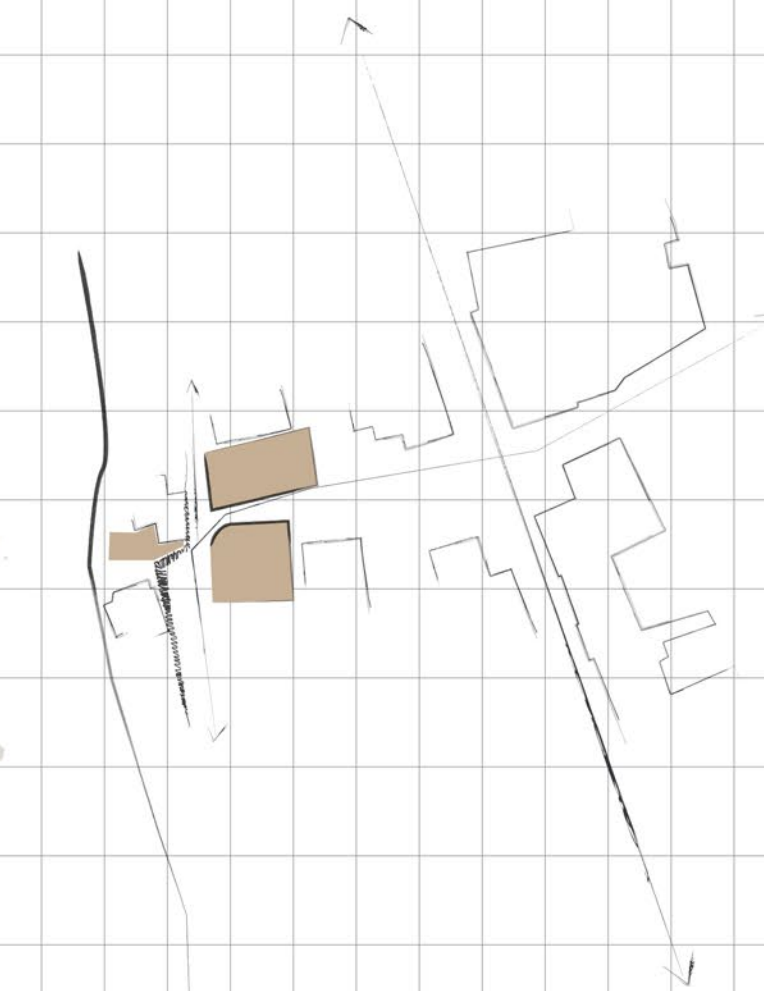

άνοιγμα
ασυνέχεια
διακοπή σύνδεσης με Κλαδισό
μαλακά υλικά
ερέττια
αποτυπώματα του ρέματος_καλαμιές

7

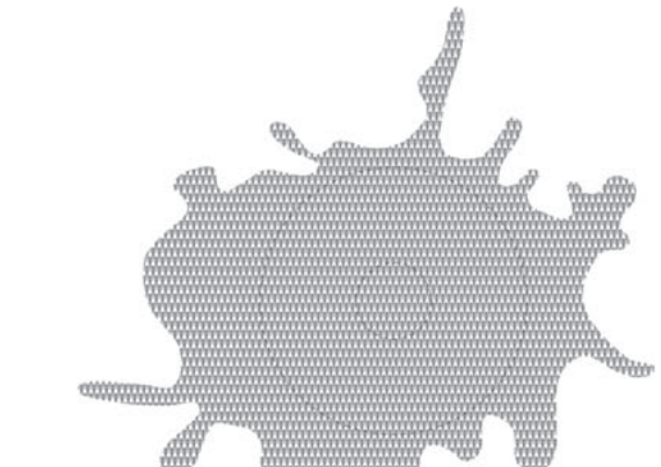
άνοιγμα
στροφή
υπολειμματικοί κενοί χώροι
χαμηλά κτίρια
οπτική φυγή στον Κλαδισό

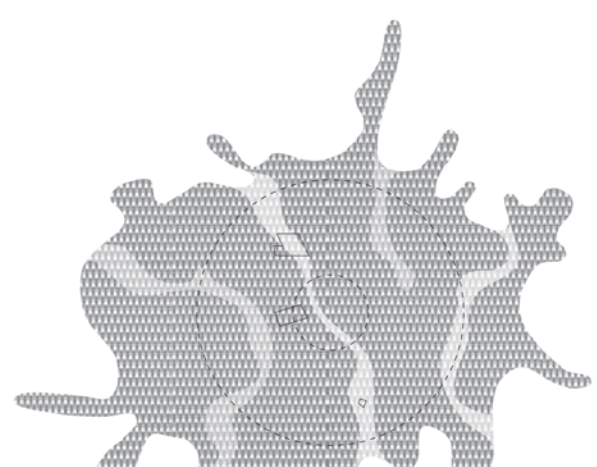
[Στρατηγική]

Στην επιδίωξη της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, η έννοια των Συνεχών Παραγωγικών Αστικών Τοπίων (CPUL) έχει αποκτήσει μεγάλη σημασία. Η Νέα Χώρα, αλλά και η υπόλοιπη πόλη των Χανίων, με τον ποικιλόμορφο αστικό ιστό, τους διαφορετικούς τύπους διαθέσιμων κενών χώρων και την έντονη τουριστικοποίηση, χάνοντας το αίσθημα της ταυτότητας και της κοινότητας, παράλληλα με τις σύγχρονες κλιματικές προκλήσεις, αποτελεί ένα ιδανικό υπόβαθρο για την εφαρμογή του αστικού βελονισμού με σκοπό τη μετατροπή του αστικού ιστού σε ένα ανθεκτικό και παραγωγικό οικοσύστημα. Κύριος στόχος είναι η εφαρμογή στρατηγικών που εναρμονίζουν οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά στοιχεία για τη δημιουργία μιας συμβιωτικής σχέσης μεταξύ της κοινότητας και του αστικού τοπίου.

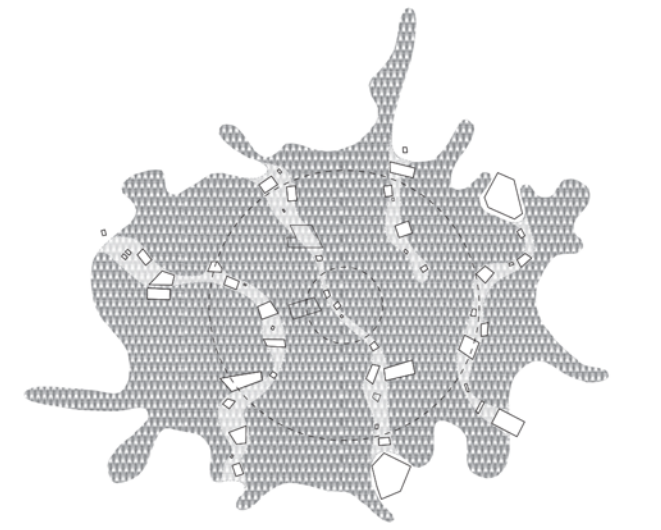
Το **Συνέχες Αστικό Παραγωγικό Τοπίο (Continuous Productive Urban Landscape-CPUL)** είναι : ανοιχτό αστικό τοπίο παραγωγικό από οικονομική,κοινωνικοπολιτιστική και περιβαλλοντική πλευρά σχεδιασμένο ώστε να ενσωματώνει ζωντανά και φυσικά στοιχεία ενθαρρύνει τους κατοίκους των πόλεων να συμμετέχουν σε δραστηριότητες και διαδικασίες που παραδοσιακά συνδέονται με την ύπαιθρο συνεκτικά προγραμματισμένος & σχεδιασμένος συνδυασμός Συνεχούς Τοπίου και Παραγωγικού Αστικού Τοπίου

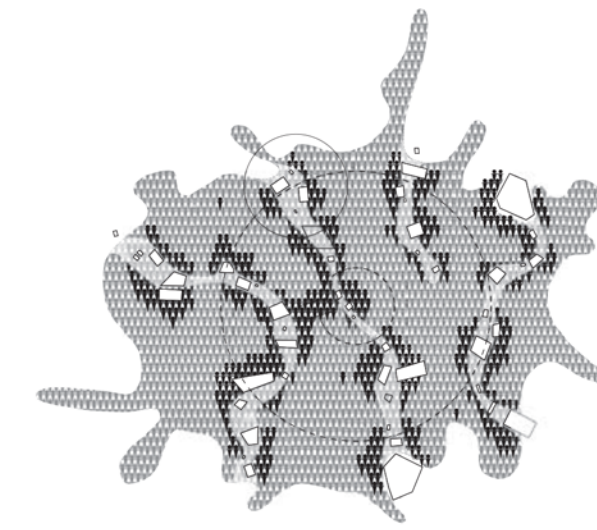
Μια πόλη χωρίς CPULs

Χαρτογράφηση & εντοπισμός συνεχών τοπίων

Εντοπισμός κενών
Εισαγωγή παραγωγικών αστικών τοπίων

Τροφοδοσία της πόλης

Συνέχες Παραγωγικό Αστικό Τοπίο
Continuous Productive Urban Landscape (CPUL)
CPULs Continuous Productive Urban Landscapes
Viljoen, A., Bohn, K. and Howe, J. (2005)

Αστικός βελονισμός

Καθορισμός συγκεκριμένων σημείων βελονισμού εντός της Νέας Χώρας για στοχευμένες παρεμβάσεις. Προτείνεται ένα μείγμα επεμβάσεων διαφορετικής κλίμακας, όπως πλατείες, πλατόματα, κοινοτικοί λαχανόκηποι και πάρκα, στρατηγικά τοποθετημένες ώστε να δημιουργήσουν ένα δίκτυο βελονισμού, μια συνεχή περιπατητική διαδρομή που διατρέχει την περιοχή, παραλαμβάνοντας τους υφιστάμενους δημόσιους χώρους.

Συνέχες παραγωγικό αστικό τοπίο (CPUL)

Ανάπτυξη ενός CPUL που ενσωματώνει την παραγωγή τροφίμων μέσα στον αστικό ιστό μέσω πολυλειτουργικών δημόσιων χώρων.

Συμμετοχικότητα

Το παραγωγικό τοπίο προσφέρεται στους κατοίκους της περιοχής για την καλλιέργεια του, τη διαχείριση του, αλλά και τη διαμόρφωσή του, παίρνοντας μέρος στην κατασκευή των δημόσιων χώρων με DIY κατασκευές. Η συμμετοχικότητα ενισχύεται με συλλογικές λειτουργίες, όπως workshops και σεμινάρια για την αστική καλλιέργεια.

THIS IS A GREEN MESSAGE

SAVE MONEY THE EASY WAY
GROW A GARDEN

je participe
tu participes
il participe
vous participez
ils participent

REUSE

buy local

Your own vegetables
all the year round
if you
DIG FOR VICTORY NOW

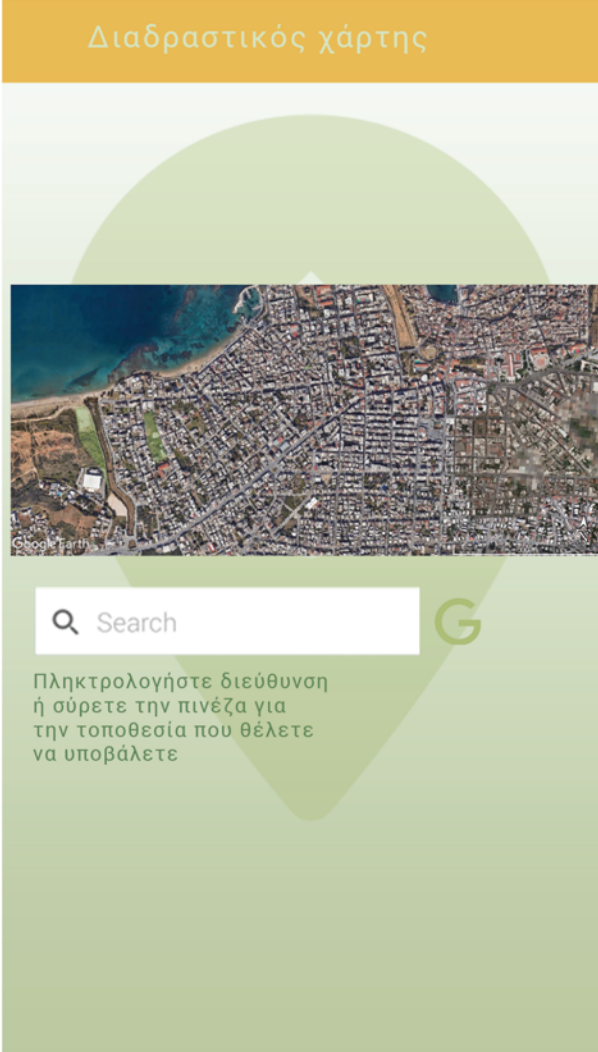
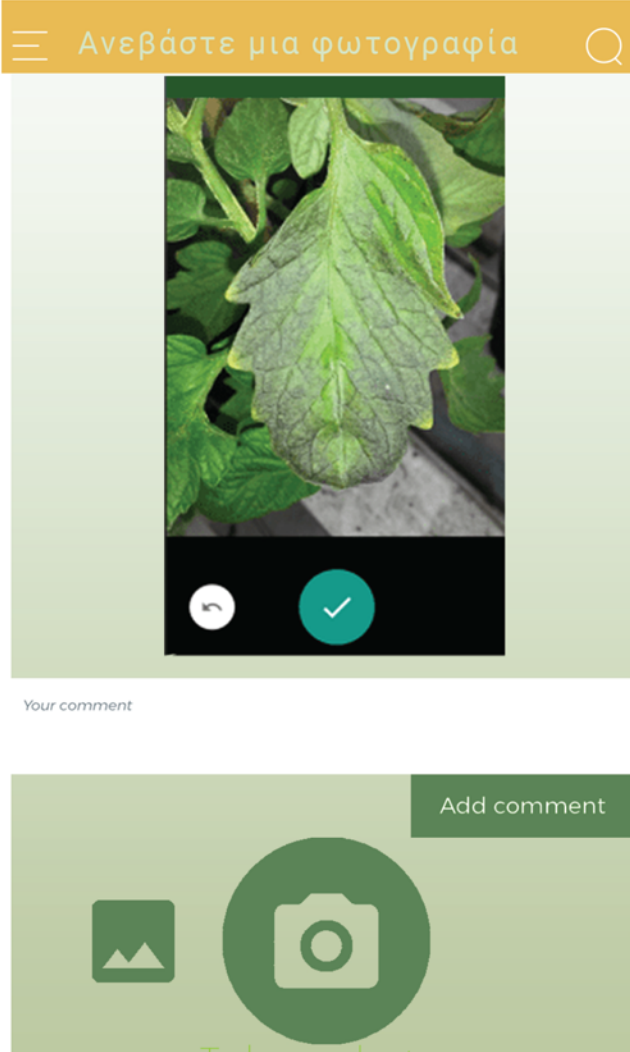
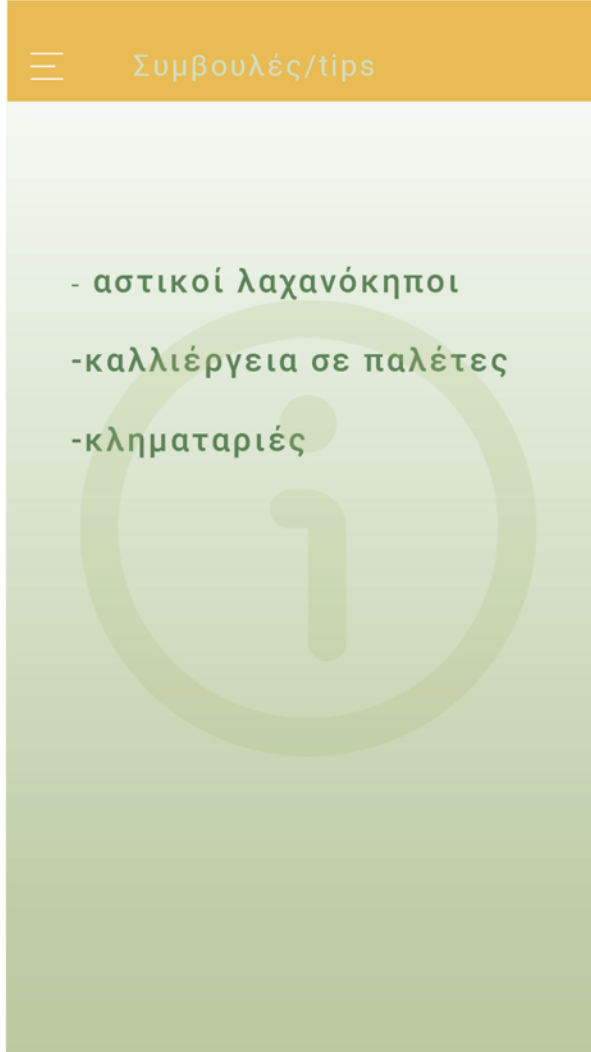

Οικονομική βιωσιμότητα

Το CPUL υποστηρίζεται επίσης από εμπορικές λειτουργίες, όπως συλλογικό καφέ, συλλογική κουζίνα-εσπατόριο και αγορά, διαθέτοντας στην πόλη τα παραγόμενα προϊόντα με σκοπό την οικονομική ενίσχυση για τη διαχείριση των καλλιεργειών.

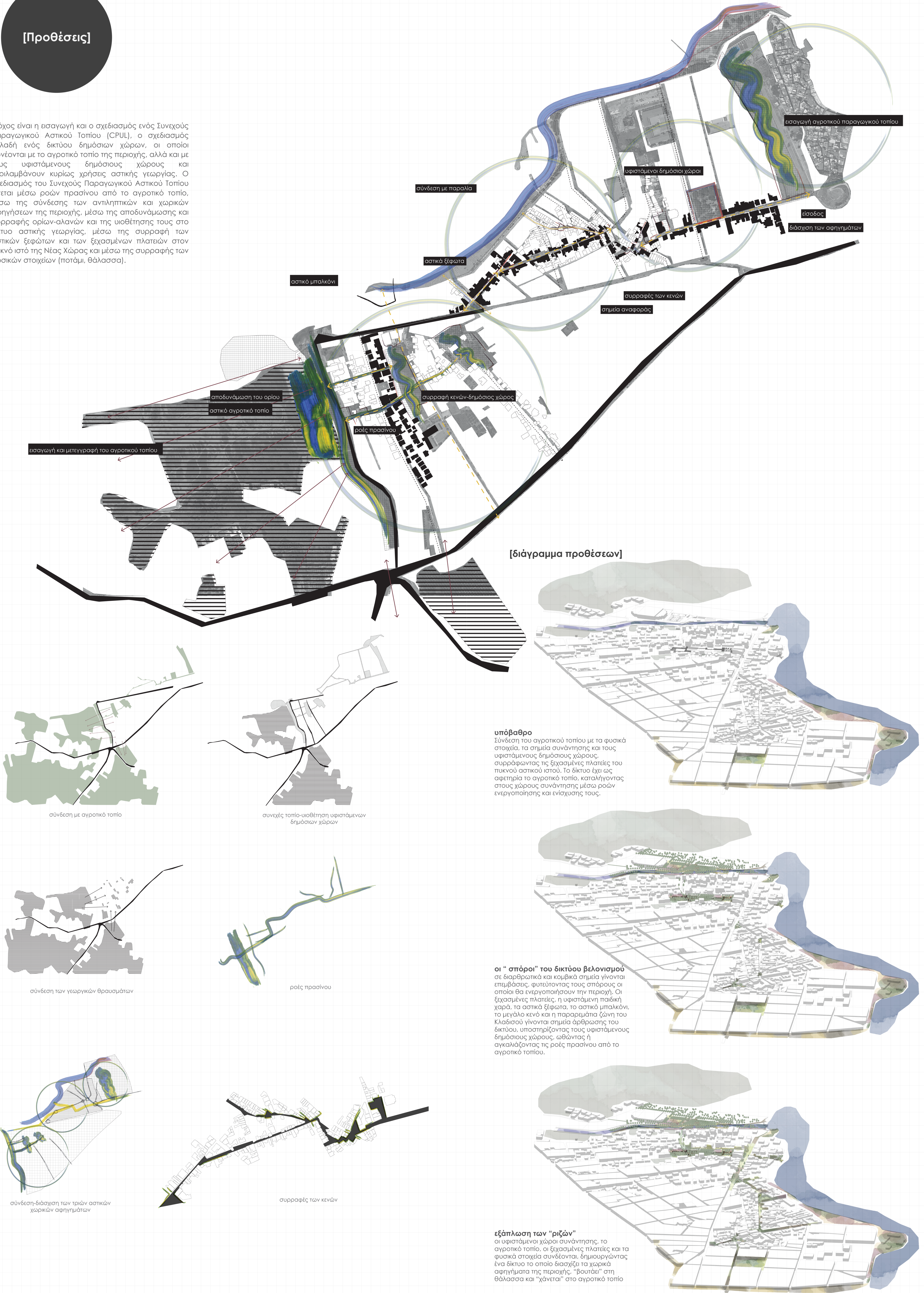
Ηλεκτρονική Εφαρμογή (app)

Για τη διαχείριση και τη σωστή λειτουργία του CPUL, προτείνεται ένα app που θα περιλαμβάνει χαρτογράφηση των καλλιεργειών, πληροφορίες, forum συζήτησης των εμπλεκόμενων, συμβουλές καλλιεργείες, εκπαιδευτικό υλικό, υπενθυμίσεις για τη φροντίδα των φυτών.

[Προθέσεις]

Στόχος είναι η εισαγωγή και ο σχεδιασμός ενός Συνεχούς Παραγωγικού Αστικού Τοπίου (CPUL), ο σχεδιασμός δηλαδή ενός δικτύου δημόσιων χώρων, οι οποίοι συνέονται με το αγροτικό τοπίο της περιοχής, αλλά και με τους υφιστάμενους δημόσιους χώρους και περιλαμβάνουν κυρίως χρήσεις αστικής γεωργίας. Ο σχεδιασμός του Συνεχούς Παραγωγικού Αστικού Τοπίου γίνεται μέσω ροών πρασίνου από το αγροτικό τοπίο, μέσω της σύνδεσης των αντιληπτικών και χωρικών αφηγήσεων της περιοχής, μέσω της αποδυνάμωσης και συρραφής ορίων-αλανών και της υιοθέτησης τους στο δίκτυο αστικής γεωργίας, μέσω της συρραφή των αστικών ξεφώτων και των ξεχασμένων πλατειών στον πυκνό ιστό της Νέας Χώρας και μέσω της συρραφής των φυσικών στοιχείων (ποτάμι, θάλασσα).

[διάγραμμα προθέσεων]

υπόβαθρο
Σύνδεση του αγροτικού τοπίου με τα φυσικά στοιχεία, τα σημεία συνάντησης και τους υφιστάμενους δημόσιους χώρους, συρράφοντας τις ξεχασμένες πλατείες του πυκνού αστικού ιστού. Το δίκτυο έχει ως αφετηρία το αγροτικό τοπίο, καταλήγοντας στους χώρους συνάντησης μέσω ροών ενεργοποίησης και ενίσχυσης τους.

οι "σπόροι" του δικτύου βελονισμού
σε διαρθρωτικά και κομβικά σημεία γίνονται επεμβάσεις, φυτεύοντας τους σπόρους οι οποίοι θα ενεργοποιήσουν την περιοχή. Οι ξεχασμένες πλατείες, η υφιστάμενη παιδική χαρά, τα αστικά ξεφώτα, το αστικό μπαλκόνι, το μεγάλο κενό και η παραρεμάτια ζώνη του Κλαδισμού γίνονται σημεία άρθρωσης του δικτύου, υποστηρίζοντας τους υφιστάμενους δημόσιους χώρους, ωθώντας ή αγκαλιάζοντας τις ροές πρασίνου από το αγροτικό τοπίο.

εξάπλωση των "ρίζων"
οι υφιστάμενοι χώροι συνάντησης, το αγροτικό τοπίο, οι ξεχασμένες πλατείες και τα φυσικά στοιχεία συνδέονται, δημιουργώντας ένα δίκτυο το οποίο διασχίζει τα χωρικά αφηγήματα της περιοχής. "Βουτάει" στη θάλασσα και "χάνεται" στο αγροτικό τοπίο

[Masterplan]

Στόχο του masterplan αποτελεί η απορροή του αγροτικού πρασίνου με πηγή τον Κλαδισμό, διατρέχοντας και συνδέοντας τη Νέα Χώρα, αξιοποιώντας αχρησιμοποίητους κενούς χώρους, ενώνοντας το φυσικό και αγροτικό τοπίο με τον αστικό ιστό και συρράφοντας ξεχασμένες πλατείες μέσω μιας πορείας που ακολουθεί την αντιληπτική ποικιλομορφία της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται ο σχεδιασμός ενός Συνεχούς Αστικού Παραγωγικού Τοπίου που διασχίζει τη Νέα Χώρα και δημιουργεί νέους πολυλειτουργικούς δημόσιους χώρους με βιώσιμες πρακτικές. Η πρόταση περιλαμβάνει 960 νέα δέντρα, προσφέροντας περίπου 17 στρέμματα δημόσιου χώρου στους κατοίκους, το 35% των οποίων είναι παραγωγικό.

επεμβάσεις

προσθήκες πλήρων

φύτευσεις

μαλακές επιφάνειες

σκληρές επιφάνειες

πλήρη-κενά

ανάλυση masterplan

παραμεμένο πάρκο

πάρκο αστικής γεωργίας

παιδική χαρά

αστικό μπαλκόνι

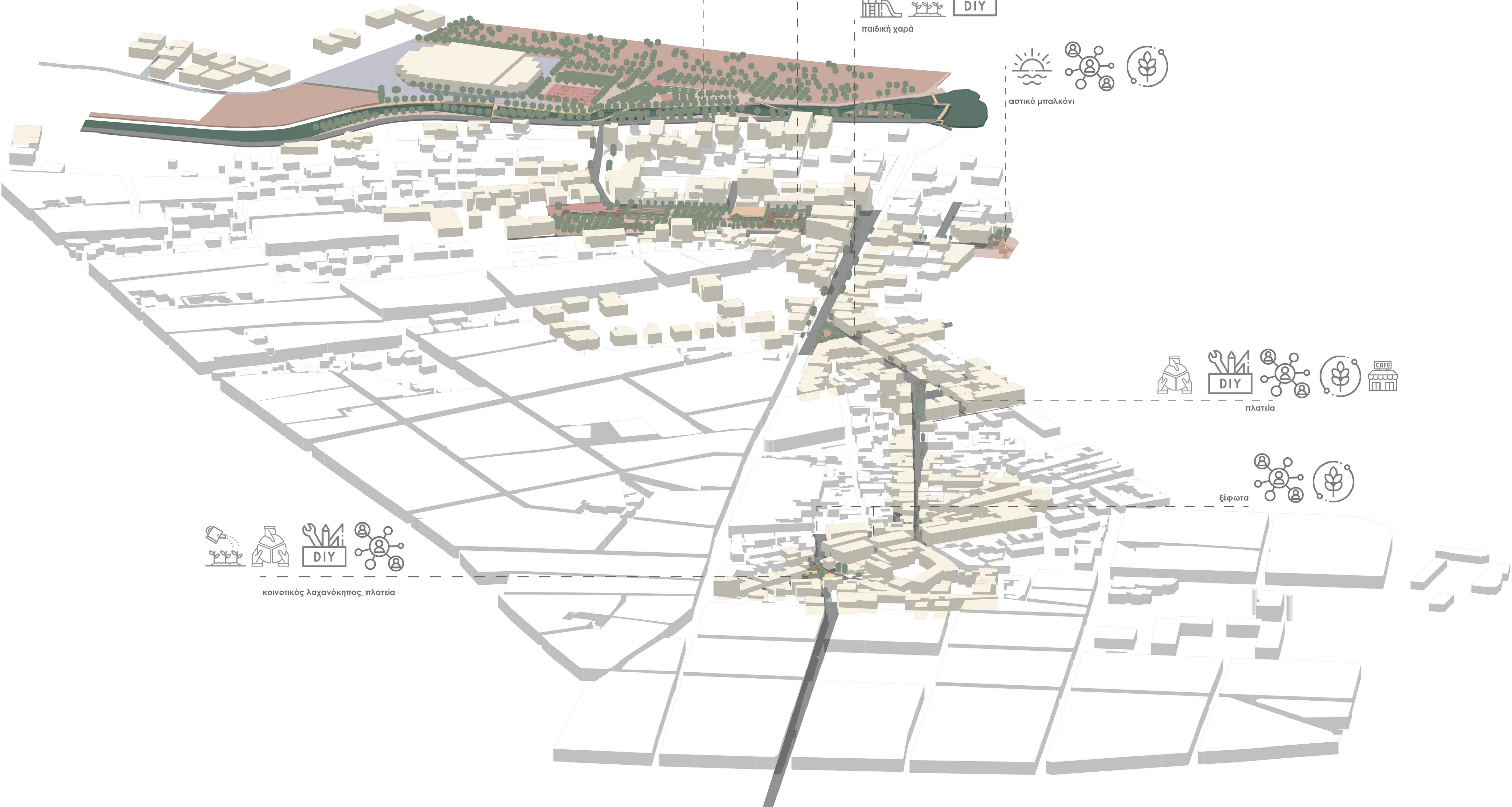
πλατεία

ξέφωτα

κοινοτικός λαχανόκηπος, πλατεία

Κοινοτικός
λαχανόκηπος

Το αστικό ξέφωτο στην οδό Βαφέ, αποτελεί μια ξεχασμένη πλατεία. Στόχος της επέμβασης στο κομβικό αυτό σημείο είναι η ενεργοποίηση της πλατείας Βαφέ μέσω του σχεδιασμού ενός κοινοτικού λαχανόκηπου με γνώμονα τη βιωσιμότητα, την αστική ανθεκτικότητα και την κοινωνική αλληλεπίδραση. Το κύριο μέρος του λαχανόκηπου παίρνει τη θέση ενός κτηρίου σε αχρησία το οποίο χρησιμοποιείται προς το παρόν ως χώρος στάθμευσης. Ο λαχανόκηπος αποτελεί κομμάτι του Συνεχούς Παραγωγικού Αστικού Τοπίου, που ενσωματώνει τη γεωργία στην πόλη. Ο σχεδιασμός επιτρέπει τη συμμετοχή της κοινότητας στη διαδικασία καλλιέργειας, διασφαλίζοντας τη συνεχή αλληλεπίδραση με τον χώρο και τα προϊόντα και συμπληρώνεται από χώρους στάσεις. Για τη χάραξη και τη διάταξη του λαχανόκηπου και των λοιπών επιμέρους χώρων, χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο ένα φθινό ανακυκλώσιμο υλικό, η παλέτα, η οποία μέσω απλών μετασχηματισμών παίρνει τη μορφή παρτεριού καλλιέργειας, δαπεδόστρωσης, οριοθέτησης-πλέξης και αστικού εξοπλισμού και αποτελεί ένα οικείο αντικείμενο στους κατοίκους ώστε να λάβουν ενεργό μέρος στην δημιουργία και διατήρηση του λαχανόκηπου. Η καθαρή διαγώνια χάραξη έρχεται να συνδέσει και να “αγκαλιάσει” την πορεία από και προς την Παλιά Πόλη και το υφιστάμενο Πάρκο Πολυχρονίδη, ενισχύοντας έτσι το δίκτυο παραγωγικών δημόσιων χώρων. Επιπλέον, κύρια πρόθεση της επέμβασης είναι το “ξεφλούδισμα” των σκληρών υλικών και η πλέξη τους με τα μαλακά, στοχεύοντας σε έναν βιώσιμο πολυλειτουργικό δημόσιο χώρο.

υφιστάμενη κατάσταση

σχέδιο γενικής διάταξης

τομή Α-Α

τομή Β-Β

τομή Γ-Γ

τομή Δ-Δ

κλίμαπαρά

παρτίρα καλλιέργειας
βάθος χώματος 570mm

διαμόρφωση μαλακών επιφανειών

σκληρό υλικό

πατημένο χώμα

διαμόρφωση λαχανόκηπου-χώρου στάσης

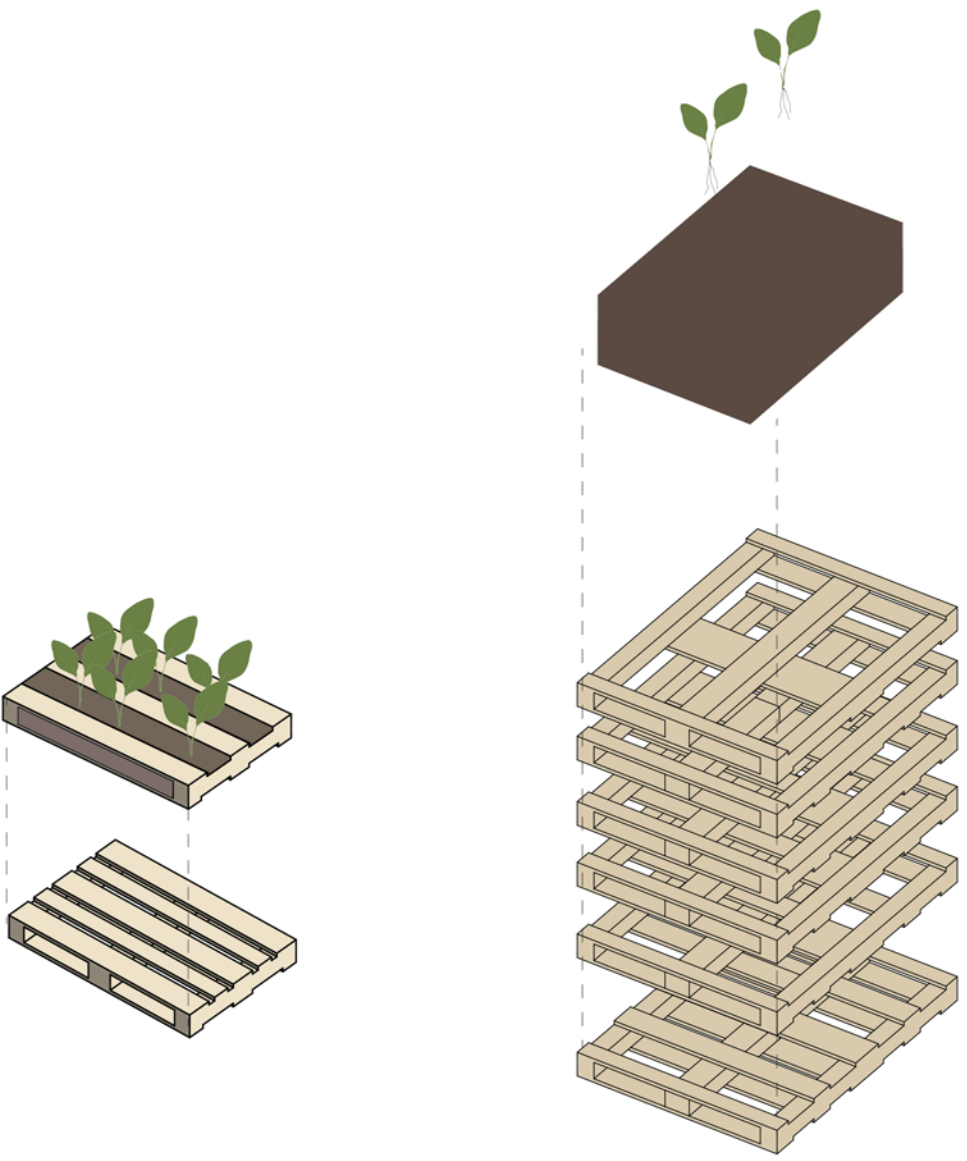
διαμόρφωσηχώρου στάσης

παρτίρα καλλιέργειας
βάθος χώματος 570mm

παρτίρα καλλιέργειας
κόσμητο

πατημένο χώμα

κλίμαπαρά

μετατροπή παλέτας 1200x1000x144mm σε παρτίρα καλλιέργειας

έλλα της παλέτας ως δάπεδο
ανάπτυξη του “βελούδασιματος”
παρτίρα μαλακού & σκληρού υλικού

παλέτες ως παρτίρα καλλιέργειας

διαμόρφωση εξέδρας

[Ξέφωτα]

Σκοπός της επέμβασης είναι η συρραφή των αστικών ξεφώτων και η ενίσχυση του δικτύου βελονισμού με δημόσιους χώρους μικρής κλίμακας (πλατώματα, χώροι στάσεις) οι οποίοι λειτουργούν ως αρθρώσεις-στηρίγματα στο σύστημα του Συνεχούς Παραγωγικού Αστικού Τοπίου. Όσον αφορά το σχεδιασμό, η διαμόρφωση του συστήματος πλατωμάτων γίνεται μέσω γραμμικών μαλακών επιφανειών με το “ξεφλούδισμα” των σκληρών υλικών της πόλης, αφήνοντας έτσι περιθώριο στην ανάπτυξη παραγωγικών φυτεύσεων (βότανα, αρωματικά). Επιπλέον, στόχο αποτελεί η διάθεση προς οικειοποίηση αυτών των μικρής κλίμακας δημόσιων χώρων στους κατοίκους μιας περιοχής της οποίας υπολείπονται οι ενδιάμεσοι χώροι και οι χώροι στάσης.

Το σύστημα αυτό παραλαμβάνει το τελευταίο ξέφωτο-έξοδο του πυκνού ιστού, με το σχεδιασμό γραμμικών κήπων μικρής κλίμακας, ξεφλουδίζοντας το σκληρό έδαφος παράλληλα του πεζοδρόμου, ο οποίος καταλήγει σε μια πλατεία που διαμορφώνεται από γραμμικά στοιχεία (κληματαριές, φυτεύσεις) και μια εξέδρα από παλέτες, οι οποίες πλέκουν τις σκληρές με τις μαλακές επιφάνειες. Η εξέδρα αυτή συνδέεται με ένα συλλογικό καφέ από τους κατοίκους της γειτονιάς, το οποίο παίρνει τη θέση ενός μικρού εγκαταλειμμένου κτηρίου, ενθαρρύνοντας έτσι την κοινωνική αλληλεπίδραση, το αίσθημα γειτονιάς, τη συμμετοχή των κατοίκων και τη συλλογικότητα.

υφιστάμενη κατάσταση

σχέδιο γενικής διάταξης

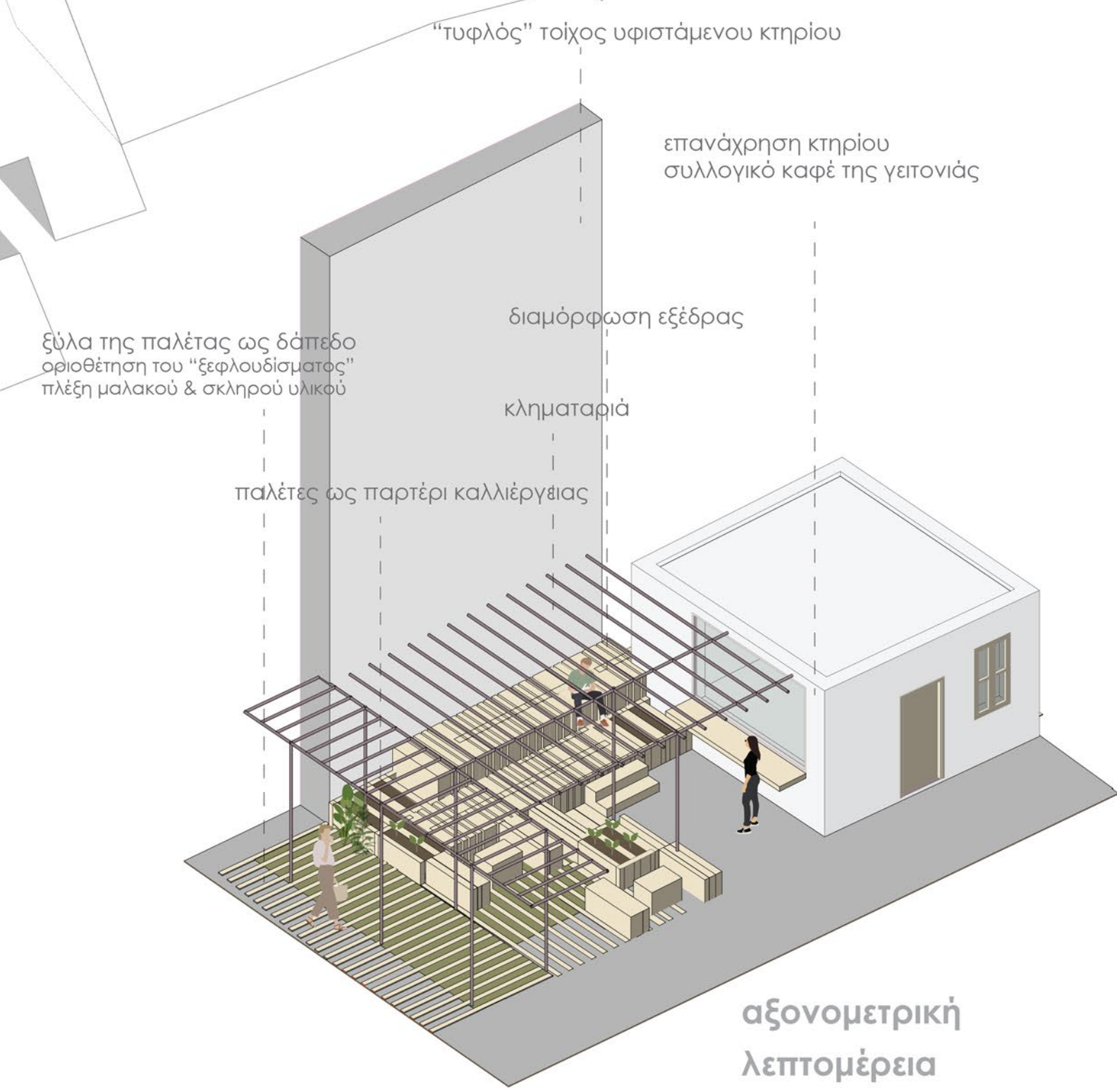

σχέδιο γενικής διάταξης

τρισδιάστατες απεικονίσεις

τομή

αξονομετρική λεπτομέρεια

Παιδική χαρά
Αστικό Μπαλκόνι

Η υφιστάμενη παιδική χαρά αποτελεί κομβικό σημείο της περιοχής μελέτης και της πορείας βελονισμού και λειτουργεί ως αρθρωτικό σημείο, στροφή και έξοδο στην οδό Σελίνου από τον οργανικό ιστό της Νέας Χώρας. Προτείνεται ο επανασχεδιασμός της πλατείας με βασική πρόθεση να λειτουργήσει ως ένα αστικό αίθριο το οποίο παραλαμβάνει το δίκτυο επέμβασης και ως πρίσμα το αντανακλά στην υπόλοιπη περιοχή βελονισμού. Η επέμβαση υποστηρίζεται από την πλακόστρωση των περιβάλλοντων οδικών δικτύων και από χρήσεις αστικών καλλιεργειών σε παρτέρια από παλέτες, ενισχύοντας έτσι το συνεχές παραγωγικό δίκτυο και φέρνοντας τα παιδιά σε επαφή με την παραγωγική διαδικασία των καλλιεργειών.

Στη συνέχεια της βελονιστικής πορείας, γίνεται επέμβαση σε κομμάτι του παραλιακού μετώπου, στρέφοντας το δίκτυο σε μια "βουτιά" στη θάλασσα, αγκυλώνοντας το συνεχές παραγωγικό τοπίο με το φυσικό στοιχείο. Πραγματοποιείται ο σχεδιασμός μιας μικρής πλατείας με δάπεδα από μαλακά υλικά και ξύλινα στοιχεία σε πλέξη, επιτρέποντας φυτεύσεις και μικρούς κήπους. Η πλατεία συνδέεται με την παραλία μέσω μιας ξύλινης κατασκευής (σκάλα) με μεταλλικά στοιχεία, η οποία εντάσσεται στο πρανές δημιουργώντας πλατώματα και εξέδρες.

υφιστάμενη κατάσταση

τομή

σχέδιο γενικής διάταξης

σχέδιο γενικής διάταξης

τομή

τρισεπίσταντες απεικονίσεις

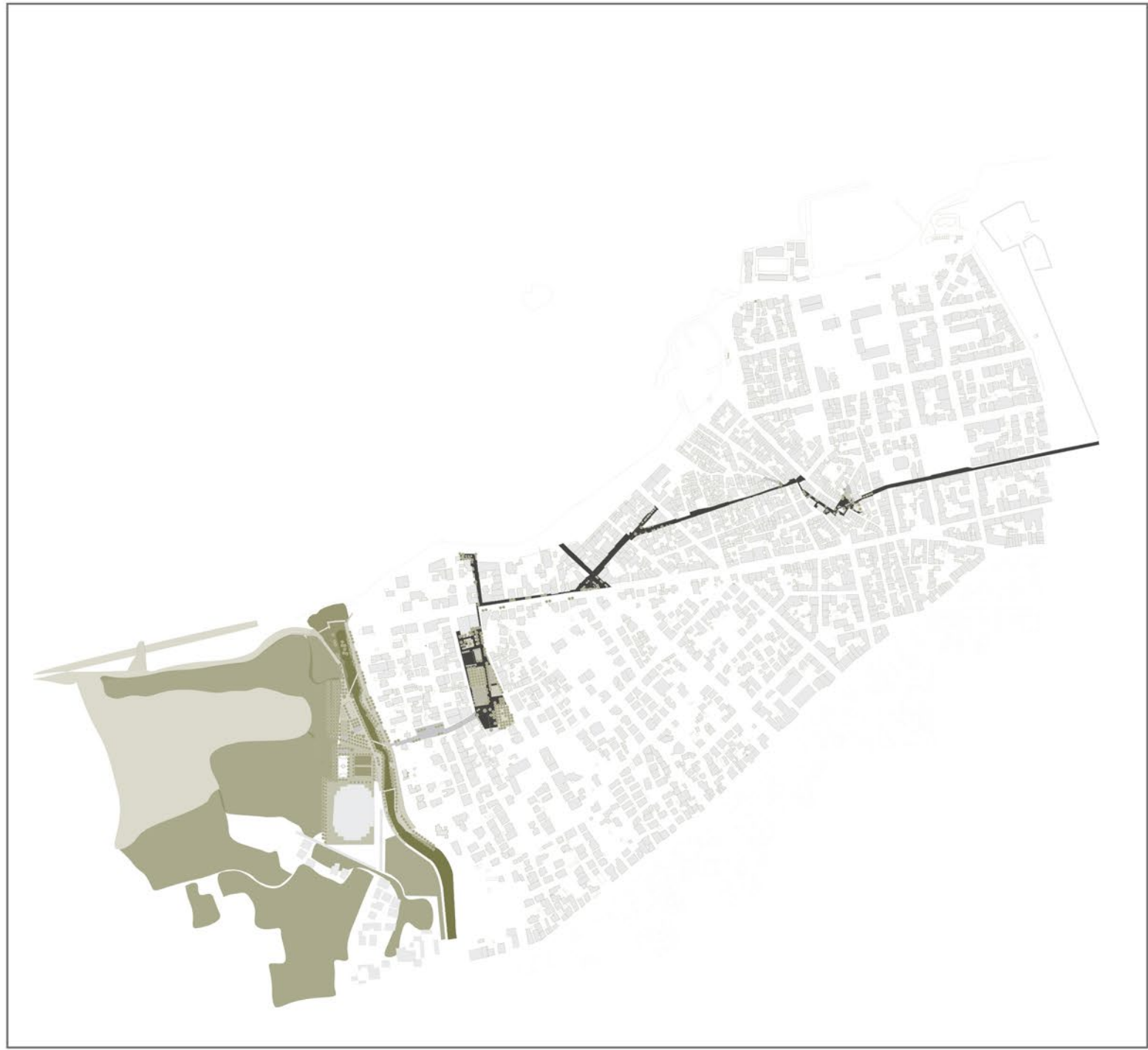

Πάρκο
[Αστικής Γεωργίας]

Σκοπός της επέμβασης είναι η αξιοποίηση μιας μεγάλης αλάνας στο αραιο κομμάτι της περιοχής, η οποία αποτελεί ισχυρό όριο και διακόπτει τις συνδέσεις στην περιοχή με ασυνέχειες. Το πάρκο διαμορφώνει και διασχίζει η καθαρή χάραξη από το παραλιακό μέτωπο, συνδέοντας το με το φυσικό στοιχείο και την πλατεία-μπαλκόνι. Η διάταξη του πάρκου γίνεται με την αγκύλωση των επί μέρους στοιχείων στη βασική πορεία, δημιουργώντας θεματικούς χώρους και με μια δεύτερη πορεία περιπλάνησης που τα διασχίζει και διαμορφώνει πλατώματα, επιτρέποντας την εμφάνιση του επισκέπτη στο αστικό παραγωγικό τοπίο. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται είναι το πατημένο χώμα στη βασική πορεία και τους περισσότερους άλλους χώρους, και δάπεδα από ξύλα παλέτας που επισημαίνουν τη διαδρομή περιπλάνησης. Το πάρκο περιλαμβάνει δύο οσορώνες, λαχανόκητους, μια εξέδρα ως χώρος στάσης και χώρος κοινωνικών εκδηλώσεων και μια αγορά προϊόντων η οποία διαθέτει μέρος των παραγόμενων προϊόντων από τους παραγωγικούς χώρους του συνόλου των επεμβάσεων. Το πάρκο συμπληρώνουν ένα κτήριο για work-shops, ενημέρωση και εκπαίδευση των κατοίκων πάνω στην αστική καλλιέργεια στο βόρειο κομμάτι του πάρκου, και ένα κτήριο στα νότια, που περιλαμβάνει συλλογική κουζίνα για τους κατοίκους και βοηθητικούς χώρους (WC, αποθήκες). Η αγορά διαμορφώνεται από DIY περίπτερα με ανοιγόμενα ξύλινα πετάσματα και μεταφερόμενα stands έκθεσης των προϊόντων.

υφιστάμενη κατάσταση

σχέδιο γενικής διάταξης

ανάλυση πρότασης

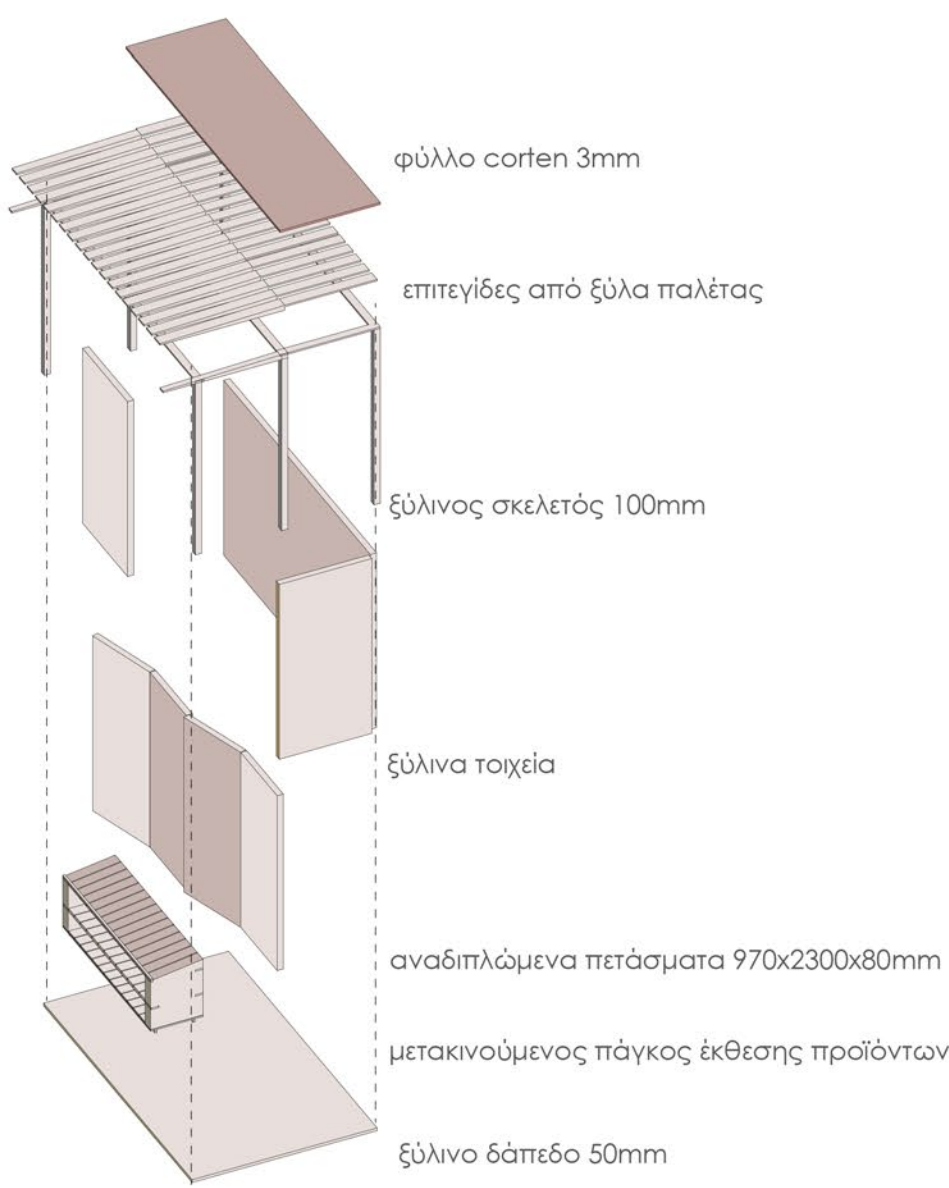
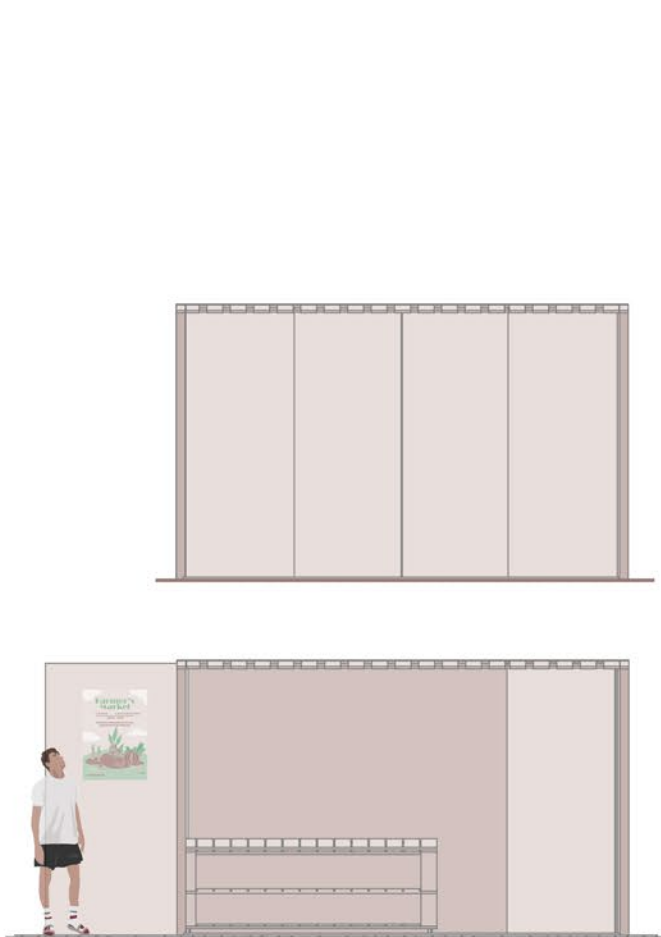
είσοδος από Κλαδισό

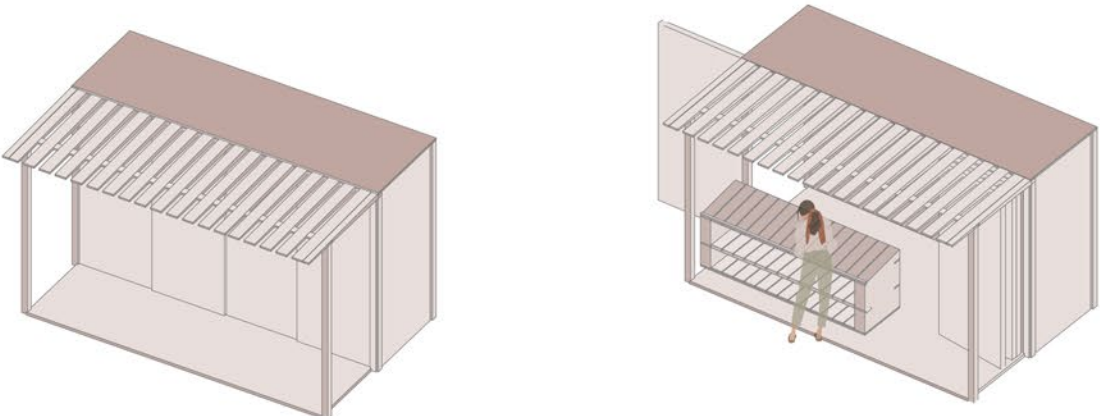
είσοδος από Σελίνου

βασική πορεία

φύλλο corfen 3mm
επιγείδες από ξύλα παλέτας
ξύλινος σκελετός 100mm
ξύλινα τοιχεία
ανοδιπλωμένα πετάσματα 970x2300x80mm
μετακινούμενος πάγκος έκθεσης προϊόντων
ξύλινο δάπεδο 50mm

περίπτερα αγοράς

bird's eye view

τομή Δ-Δ

τριδιάστατες απεικονίσεις

τομή Γ-Γ

τομή Β-Β

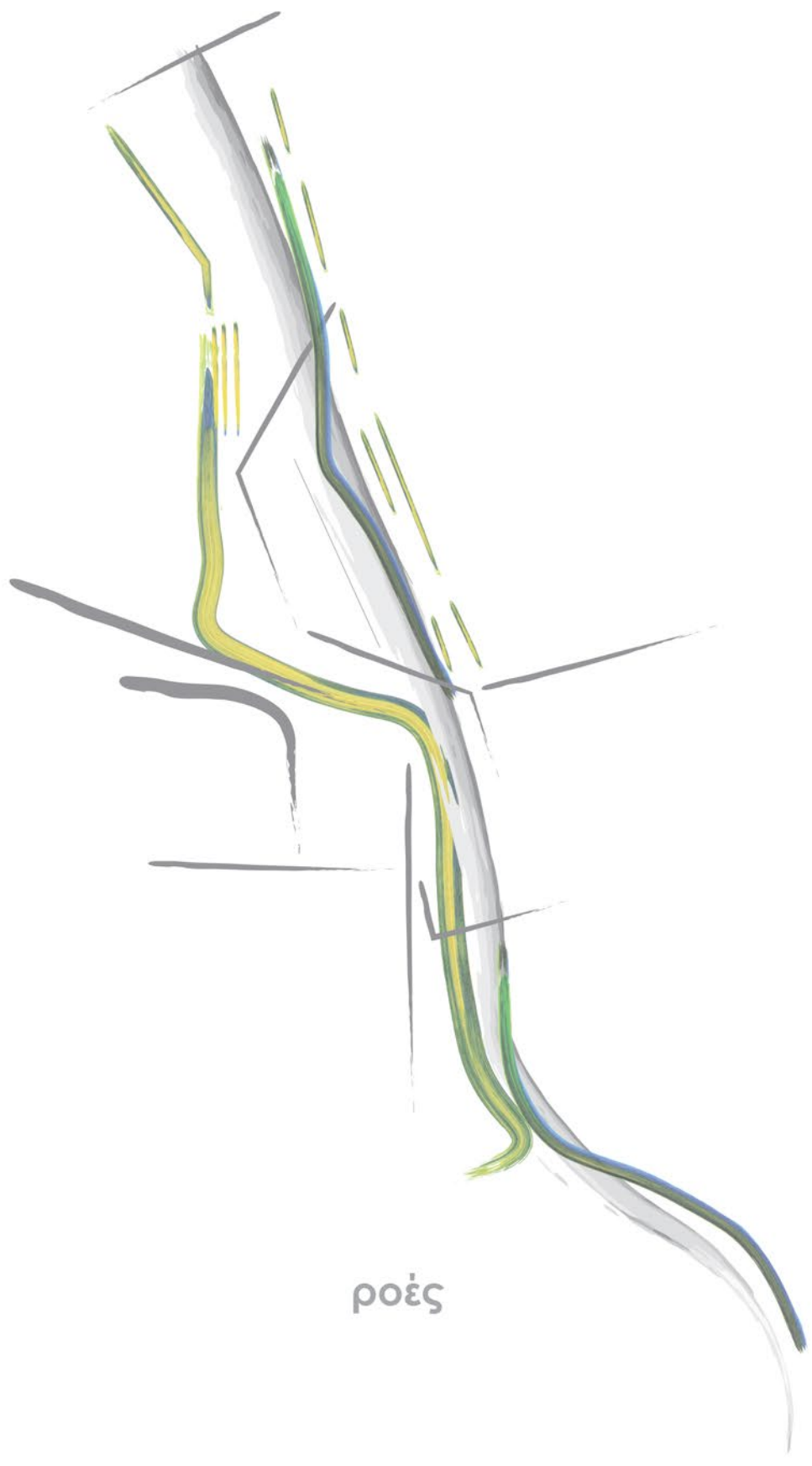
τομή Α-Α

Παραρεμάτιο
πάρκο

Το δίκτυο βελονισμού καταλήγει στην περιοχή του Κλαδισού, εκεί όπου απορρέει το παραγωγικό τοπίο, με στόχο τη συρραφή και τη σύνδεση με το φυσικό και το αγροτικό τοπίο. Με το σχεδιασμό ενός παραρεμάτιου πάρκου στην περιοχή, στόχος είναι ο μετασχηματισμός της παραρεμάτιας ζώνης από ισχυρό όριο σε γεφύρωση που συνδέει το φυσικό και αγροτικό τοπίο με το αστικό. Η περιοχή του Κλαδισού αποτελεί κομβικό σημείο στην πρόταση του Συνεχούς Παραγωγικού Αστικού Τοπίου και της βελονιστικής πορείας, αφού από εκεί απορρέει το αγροτικό τοπίο και εκεί καταλήγει το αστικό. Βάσει αυτής της κομβικής και διαρθρωτικής θέσης της περιοχής επέμβασης, το πάρκο σχεδιάζεται με βασική πρόθεση την πλέξη των αστικών και αγροτικών ροών, διαμορφώνοντας κήπους μέσω "βουτιών" στον ποταμό, προβλήτες, λαχανόκηπους, πλατώματα, κύριες και δευτερεύουσες πορείες που διασχίζουν την παραρεμάτια ζώνη. Επίσης στόχος είναι η σύνδεση του πάρκου με το στάδιο τόσο συνθετικά, όσο και λειτουργικά, με την προσθήκη υπαίθριων αθλητικών εγκαταστάσεων. Όσον αφορά τις υλικότητες, οι πορείες και τα πλατώματα στο σύνολο του πάρκου είναι από μαλακά υλικά, διατηρώντας ανέπαφο τον φυσικό χαρακτήρα της περιοχής.

υφιστάμενη κατάσταση

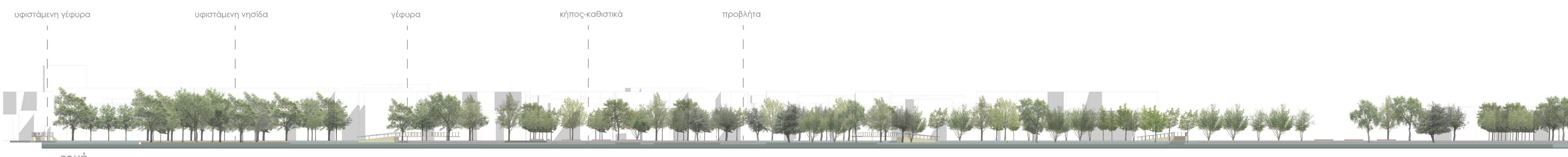
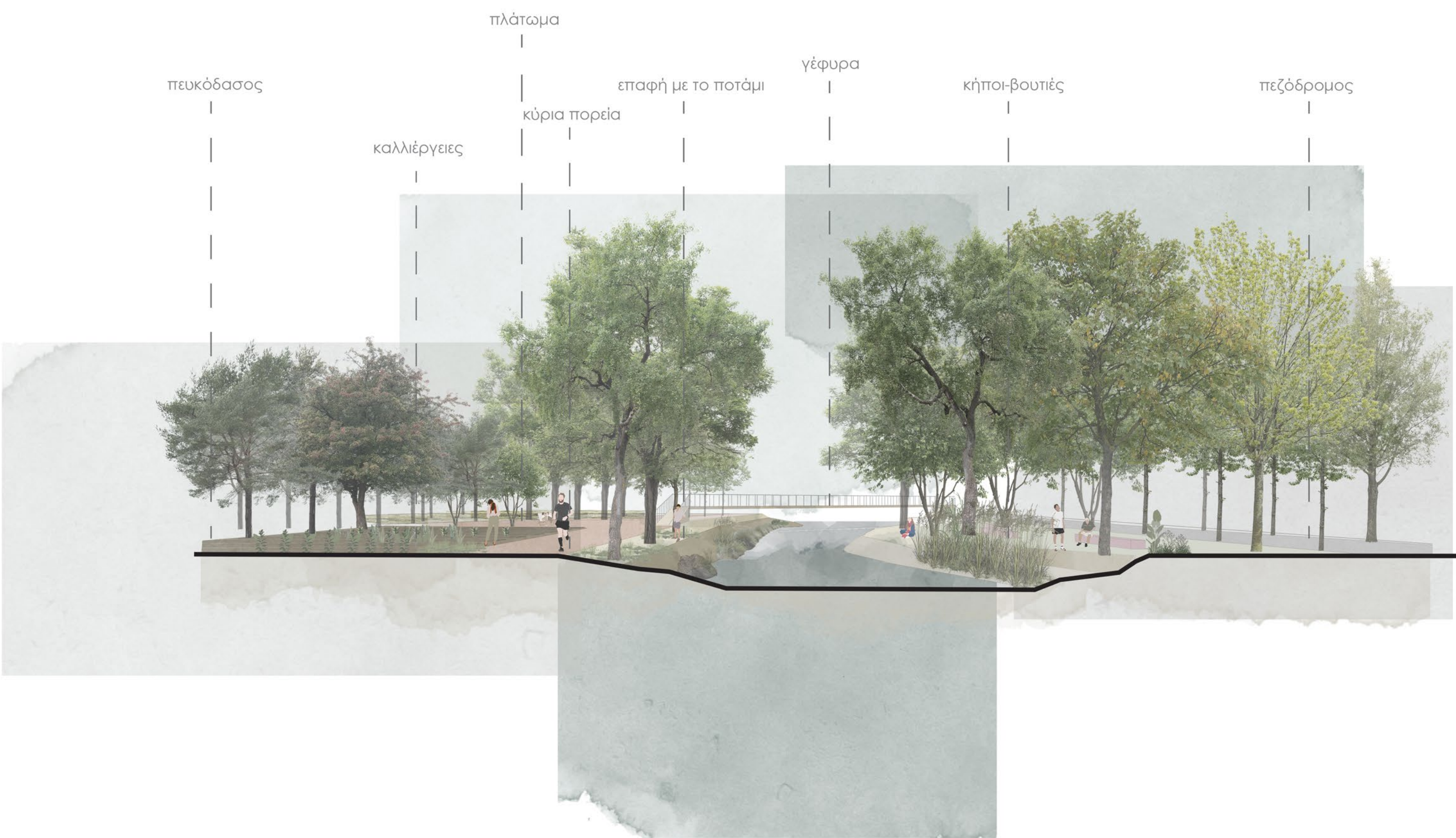
ροές

σχέδιο γενικής διάταξης

ανάλυση πρότασης

τομή